

OSVOJENÍ ZLETILÉHO

zápis do matriční knihy, podoba matričního dokladu, oznamovací povinnost

metodická příručka pro matriční úřady

září 2018

Obsah

ÚVOD	5
A. OSVOJENÍ ZLETILÉHO, KTERÉ JE OBDOBOU OSVOJENÍ NEZLETILÉHO (§ 847 OZ)	7
1. Svobodný osvojenec, u kterého NEDOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ	7
2. Svobodný osvojenec, u kterého DOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ.....	9
3. Osvojenec žijící v manželství, u kterého NEDOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ.....	11
4. Osvojenec žijící v manželství, u kterého DOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ	15
5. Osvojenec žijící v reg. partnerství, u kterého NEDOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ	28
6. Osvojenec žijící v reg. partnerství, u kterého DOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ.....	32
7. Rozvedený osvojenec	36
8. Osvojenec, jehož reg. partnerství bylo zrušeno	36
9. Vdovec/ pozůstalý partner, u kterého NEDOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ	37
10. Vdovec/ pozůstalý partner, u kterého DOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ.....	39
B. OSVOJENÍ ZLETILÉHO, KTERÉ NENÍ OBDOBOU OSVOJENÍ NEZLETILÉHO (§ 848 OZ)	44
1. Svobodný osvojenec, u kterého NEDOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ	45
2. Svobodný osvojenec, u kterého DOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ.....	47
3. Osvojenec žijící v manželství, u kterého NEDOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ.....	50
4. Osvojenec žijící v manželství, u kterého DOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ	51
5. Osvojenec žijící v reg. partnerství, u kterého NEDOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ	55

6. Osvojenec žijící v reg. partnerství, u kterého DOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ.....	56
7. Rozvedený osvojenec, u kterého NEDOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ	60
8. Rozvedený osvojenec, u kterého DOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ	61
9. Osvojenec, jehož reg. partnerství bylo zrušeno, a u kterého NEDOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ.....	64
10. Osvojenec, jehož reg. partnerství bylo zrušeno, a u kterého DOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ	65
11. Vdovec / pozůstalý partner, u kterého NEDOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ	70
12. Vdovec / pozůstalý partner, u kterého DOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ.....	71
C. OSVOJENÍ NEZLETILÉHO, KTERÉMU BYLA PŘIZNÁNA SVÉPRÁVNOST (§ 854 OZ)	75
OSVOJENEC, KTERÝ JE RODIČEM.....	76
A. OSVOJENÍ ZLETILÉHO, KTERÉ JE OBDOBOU OSVOJENÍ NEZLETILÉHO (§ 847 OZ).....	77
1. Dítě osvojence narozené PO osvojení svého zletilého rodiče	77
2. Dítě osvojence narozené PŘED osvojením svého zletilého rodiče, které NEDALO SOUHLAS s osvojením.....	77
3. Dítě osvojence narozené PŘED osvojením svého zletilého rodiče, které DALO SOUHLAS s osvojením	77
B. OSVOJENÍ ZLETILÉHO, KTERÉ NENÍ OBDOBOU OSVOJENÍ NEZLETILÉHO (§ 848 OZ)	81
1. Dítě osvojence narozené PO osvojení svého zletilého rodiče	81
2. Dítě osvojence narozené PŘED osvojením svého zletilého rodiče, které NEDALO SOUHLAS s osvojením.....	81
3. Dítě osvojence narozené PŘED osvojením svého zletilého rodiče, které DALO SOUHLAS s osvojením	81
C. OSVOJENÍ NEZLETILÉHO, KTERÉMU BYLA PŘIZNÁNA SVÉPRÁVNOST (§ 854 OZ)	85
PŘIPOJENÍ PŘÍJMENÍ OSVOJITELE K PŘÍJMENÍ ZLETILÉHO OSVOJENCE	86
OSVOJENÍ ZLETILÉHO V CIZINĚ.....	87
RODNÉ ČÍSLO ZLETILÉHO OSVOJENCE	89
POUŽITÉ ZKRATKY	90

PRÁVNÍ PŘEDPISY.....	91
METODIKA MINISTERSTVA VNITRA	92

ÚVOD

Osvojení zletilého je poměrně novým institutem (do právního řádu České republiky byl zaveden s účinností od 1. 1. 2014). Jedná se o jednu z matričních skutečností, které se zapisují do matričních knih.¹ S ohledem na tuto skutečnost a rovněž vzhledem k tomu, že ze strany Ministerstva vnitra dosud nebyla v této věci vydána souhrnná metodická informace pro krajské a matriční úřady, ale pouze několik dílčích metodických informací, přistoupil odbor všeobecné správy Ministerstva vnitra k vypracování této příručky.

Tato metodická příručka je určena pracovníkům matričních a krajských úřadů, nikoliv široké veřejnosti. Klade si za cíl poskytnout základní ucelený přehled ve vztahu k provádění zápisů osvojení zletilého do matričních knih, vydávání matričních dokladů a plnění oznamovací povinnosti matričními úřady.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „OZ“), upravuje institut osvojení zletilého v části druhé, společně s osvojením nezletilého, nicméně specifičnost tohoto institutu zohledňuje v řadě zvláštních ustanovení (§ 846 až 854 OZ).

Již z obsahu úvodního ustanovení § 846 OZ (*zletilého lze osvojit, není-li to v rozporu s dobrými mravy*) má být zřejmé, že osvojení zletilého je institutem výjimečným, jenž má pomoci řešit některé situace, které jinak než výslovným zákonným ustanovením řešitelné nejsou (jedná se o statusovou záležitost)².

OZ upravuje:

- a) Osvojení zletilého, které **je obdobou** osvojení nezletilého (§ 847 OZ)
- b) Osvojení zletilého, které **není obdobou** osvojení nezletilého (§ 848 OZ)
- c) Osvojení nezletilého, kterému **byla přiznána svéprávnost** (§ 854 OZ)

Termín „osvojení zletilého“ není, vzhledem k pojetí zletilosti, resp. svéprávnosti zcela přesný. Zvolen byl proto, že je obvyklé mluvit o osvojení zletilého, ne však o osvojení plně svéprávného.³

Příslušný soud, který o osvojení zletilého rozhodl, má povinnost oznámit matričnímu úřadu tuto skutečnost do 30 dnů od nabytí právní moci rozsudku o osvojení⁴. Pokud má matriční úřad k dispozici pouze oznámení soudu o pravomocném rozhodnutí (a nikoliv samotný rozsudek), je v tomto případě

---

¹ § 5 odst. 2 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

² *Občanský zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. Komentáře (Wolters Kluwer ČR), s. 422.

³ HRUŠÁKOVÁ, Milana, Zdeňka KRÁLÍČKOVÁ a Lenka WESTPHALOVÁ. *Rodinné právo*. V Praze: C.H. Beck, 2015. Academia iuris (C.H. Beck), s. 173.

⁴ § 83 odst. 1 zákona č. 301/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

nezbytné, aby si u příslušného soudu vyžádal též zaslání rozsudku, neboť oznámení soudu ve většině případů neobsahuje všechny skutečnosti potřebné pro správné provedení zápisu do matriční knihy, vydání matričního dokladu a splnění oznamovací povinnosti.

Při provádění zápisu osvojení zletilého do matriční knihy musí matrikář vždy pečlivě posoudit, o jaký typ osvojení zletilého se jedná. Uvedená skutečnost je zřejmá z rozsudku o osvojení, kde bude uvedeno příslušné ustanovení OZ, na základě něhož bylo o osvojení zletilého rozhodnuto (tj. § 847, 848 nebo 854). Bez toho aniž by matrikář věděl, o jaký typ osvojení ve smyslu OZ se jedná, nemůže zápis osvojení zletilého do matriční knihy provést.

Obsah této příručky byl konzultován též se zástupci krajských úřadů, aby byl v případech zápisů osvojení zletilého zajištěn jednotný postup stran všech matričních úřadů na území České republiky.

V případě, že v souvislosti s aplikací této příručky vyvstanou ze strany matričního úřadu v konkrétním případě nejasnosti, případně se bude jednat o zvlášť složitý případ, bude matriční úřad uvedené řešit v rámci nastaveného systému metodické pomoci (matriční úřad → krajský úřad → Ministerstvo vnitra).

Praha, září 2018

A. OSVOJENÍ ZLETILÉHO, KTERÉ JE OBDOBOU OSVOJENÍ NEZLETILÉHO (§ 847 OZ)

1. Svobodný osvojenec, u kterého NEDOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ

a) Oznamovací povinnost

	Kdo oznamuje	Komu je oznamováno a v jaké lhůtě	Jakým způsobem je oznamováno	Právní předpis/metodický pokyn
SVOBODNÝ OSVOJENEC (nepřipojuje příjmení osvojitele)	MÚ, v jehož knize narození je zápis narození proveden	AISEO (je-li osvojenec SO ČR) Bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o vzniku nebo změně skutečnosti související se zapsaným údajem dozví (tj. do 3 prac. dnů od provedení zápisu do MK)	Prostřednictvím formuláře CzechPOINT „Zápis údajů o osvojení do AISEO“ ○ zapíše se pouze osvojení ○ příjmení se nemění ○ RČ se nemění	§ 3, § 4a a § 7 zák. č. 133/2000 Sb.
		ŘSCP (je-li osvojenec cizincem) Bez zbytečného odkladu	Kopie rodného listu ¹⁾ se zasílá ve formátu PDF do DS Ředitelství služby cizinecké policie: ybnqdw9 (výhradně) - do rubriky „Věc“ se uvede text „Matrika“	§ 158b zák. č. 326/1999 Sb. § 2 a § 17 zák. č. 300/2008 Sb. Informace OVS MV č. 12/2017, 16/2017 a 23/2017

¹⁾ V oddíle „Poznámka“ v rodném listu zaslaném ŘSCP bude **vždy uveden údaj** o osvojení (doporučená formulace viz níže).

b) Doporučená formulace textu dodatečného záznamu do MK

„Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ..., byl zde zapsaný muž jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 847 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojiteli jsou ... nar. ... v ..., rodné číslo ... , trvale bytem ... , státní občanství ... a ... nar. ... v ..., rodné číslo ... , trvale bytem ... , státní občanství ... . Osvojitelé se zapisují namísto rodičů osvojenice.“

Obdobnou formulaci doporučujeme použít v poznámce rodného listu při plnění oznamovací povinnosti ŘSCP.

c) Podoba rodného listu

- o osvojenec Jan Novák, biol. rodiče František Novák, Olga Nováková, osvojitelé Václav Starý, Alena Stará

Rodný list

Jméno, popř. jména	Jan
Příjmení	Novák
Otec	Václav Starý
Matka	Alena Stará
Poznámka <i>Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ..., byl zde zapsaný muž jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 847 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.</i> (tato, příp. obdobná poznámka o osvojení <u>pouze na žádost</u>)	

2. Svobodný osvojenec, u kterého DOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ

a) Oznamovací povinnost

	Kdo oznamuje	Komu je oznamováno a v jaké lhůtě	Jakým způsobem je oznamováno	Právní předpis/metodický pokyn
SVOBODNÝ OSVOJENEC (připojuje příjmení osvojitele)	MÚ, v jehož knize narození je zápis narození proveden	AISEO (je-li osvojenec SO ČR) Bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o vzniku nebo změně skutečnosti související se zapsaným údajem dozví (tj. do 3 prac. dnů od provedení zápisu do MK)	Prostřednictvím formuláře CzechPOINT „Zápis údajů o osvojení do AISEO“ ○ zapíše se osvojení ○ zapíše se „změna“ příjmení ○ RČ se nemění	§ 3, § 4a a § 7 zák. č. 133/2000 Sb.
		ŘSCP (je-li osvojenec cizincem) Bez zbytečného odkladu	Kopie rodného listu ¹⁾ se zasílá ve formátu PDF do DS Ředitelství služby cizinecké policie: ybnq9 (výhradně) - do rubriky „Věc“ se uvede text „Matrika“	§ 158b zák. č. 326/1999 Sb. § 2 a § 17 zák. č. 300/2008 Sb. Informace OVS MV č. 12/2017, 16/2017 a 23/2017

¹⁾ V oddíle „Poznámka“ v rodném listu zasílaném ŘSCP bude **vždy uveden údaj** o osvojení (doporučená formulace viz níže).

b) Doporučená formulace textu dodatečného záznamu do MK

„Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyt právní moci dne ... byl zde zapsaný muž jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 847 zákona č. 89/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Osvojitelé jsou ... nar. ... v ..., rodné číslo ... , trvale bytem ... , státní občanství ... a ... nar. ... v ..., rodné číslo ... , trvale bytem ... , státní občanství ... . Osvojitelé se zapisují namísto rodičů osvojence. Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojence podle § 851 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojenec užívá od ... příjmení v podobě ... ..“

Obdobnou formulaci doporučujeme použít v poznámce rodného listu při plnění oznamovací povinnosti ŘSCP.

c) Podoba rodného listu

- o osvojenec Jan Novák, biol. rodiče František Novák, Olga Nováková, osvojitelé Václav Starý, Alena Stará

Rodný list

Jméno, popř. jména	Jan
Příjmení	Novák Starý
Otec	Václav Starý
Matka	Alena Stará
Poznámka <i>Rodné příjmení zde zapsaného je Novák.</i> (tato poznámka <u>vždy</u>) <i>Zde zapsaný užívá od ... příjmení v podobě Novák Starý.</i> (tato poznámka <u>vždy</u>) <i>Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyt právní moci dne ..., byl zde zapsaný muž jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 847 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojence.</i> (tato, příp. obdobná poznámka o osvojení <u>pouze na žádost</u>)	

3. Osvojenec žijící v manželství, u kterého NEDOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ

a) Oznamovací povinnost

	Kdo oznamuje	Komu je oznamováno a v jaké lhůtě	Jakým způsobem je oznamováno	Právní předpis/metodický pokyn
OSVOJENEC ŽIJÍCÍ V MANŽELSTVÍ (nepřipojuje příjmení osvojitele)	MÚ, v jehož knize narození je zápis narození proveden	AISEO (je-li osvojenec SO ČR) Bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o vzniku nebo změně skutečnosti související se zapsaným údajem dozví (tj. do 3 prac. dnů od provedení zápisu do MK)	Prostřednictvím formuláře CzechPOINT „Zápis údajů o osvojení do AISEO“ ○ zapíše se pouze osvojení ○ příjmení se nemění ○ RČ se nemění	§ 3, § 4a a § 7 zák. č. 133/2000 Sb.
		ŘSCP (je-li osvojenec cizincem) Bez zbytečného odkladu	Kopie rodného listu ¹⁾ se zasílá ve formátu PDF do DS Ředitelství služby cizinecké policie: ybdqwg9 (výhradně) - do rubriky „Věc“ se uvede text „Matrika“	§ 158b zák. č. 326/1999 Sb. § 2 a § 17 zák. č. 300/2008 Sb. Informace OVS MV č. 12/2017, 16/2017 a 23/2017
		MÚ, který vede knihu manželství na území ČR Bez zbytečného odkladu	Zasláním oznámení • prostřednictvím DS, nebo • poštou, odevzdal-li osvojenec matričnímu úřadu originál MD²⁾	§ 83 ZOM § 2 a § 17 zák. č. 300/2008 Sb.

¹⁾ V oddíle „Poznámka“ v rodném listu zasílaném ŘSCP bude **vždy uveden údaj** o osvojení (doporučená formulace viz níže).

²⁾ Odevzdal-li osvojenec MÚ, v jehož knize narození je zápis narození proveden, originál svého oddacího listu, bude tento zaslán MÚ, který vede knihu manželství, k založení do sbírky listin. MÚ, který vede knihu manželství, zajistí na základě oznámení provedení dodatečného záznamu do MK, vydání nového oddacího listu a jeho předání osvojenci.

b) Doporučená formulace textu dodatečného záznamu do MK

o kniha narození

„Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ... byl zde zapsaný muž jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 847 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojiteli jsou ... nar. ... v ..., rodné číslo ... , trvale bytem ... , státní občanství ... a ... nar. ... v ..., rodné číslo ... , trvale bytem ... , státní občanství ... . Osvojitelé se zapisují namísto rodičů osvojence.“

Obdobnou formulaci doporučujeme použít v poznámce rodného listu při plnění oznamovací povinnosti ŘSCP.

o kniha manželství

„Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ... byl zde zapsaný muž jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 847 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojiteli jsou ... nar. ... v ... a ... nar. ... v ... .“

c) Podoba rodného listu

- o osvojenec Jan Novák, biol. rodiče František Novák, Olga Nováková, osvojitelé Václav Starý, Alena Stará

Rodný list

Jméno, popř. jména	Jan
Příjmení	Novák
Otec	Václav Starý
Matka	Alena Stará
Poznámka <i>Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ..., byl zde zapsaný muž jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 847 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.</i> (tato, příp. obdobná poznámka o osvojení <u>pouze na žádost</u>)	

d) Podoba oddacího listu

- osvojenec Jan Novák, biol. rodiče František Novák, Olga Nováková, osvojitelé Václav Starý, Alena Stará

Oddací list

Jméno (a) a příjmení, popř. rodná příjmení	Jan Novák	Ivana Veselá
Jméno (a) příjmení, popř. rodná příjmení rodičů	František Novák Olga Nováková, roz. Malá	Ivan Veselý Jitka Veselá, roz. Dvořáková
Dohoda o příjmení muž: Novák žena: Nováková dětí: Novák - Nováková		
Poznámka <i>Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ..., byl zde zapsaný muž jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 847 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojiteli jsou Václav Starý a Alena Stará, roz. ... .</i> (tato poznámka vždy)		

4. Osvojenec žijící v manželství, u kterého DOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ

1. PŘÍJMENÍ OSVOJITELE PŘIPOJUJE K RODNÉMU PŘÍJMENÍ

a) Oznamovací povinnost

	Kdo oznamuje	Komu je oznamováno a v jaké lhůtě	Jakým způsobem je oznamováno	Právní předpis/metodický pokyn
OSVOJENEC ŽIJÍCÍ V MANŽELSTVÍ (připojuje příjmení osvojitele k rodnému příjmení)	MÚ, v jehož knize narození je zápis narození proveden	AISEO (je-li osvojenec SO ČR) Bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o vzniku nebo změně skutečnosti související se zapsaným údajem dozví (tj. do 3 prac. dnů od provedení zápisu do MK)	Prostřednictvím formuláře CzechPOINT „Zápis údajů o osvojení do AISEO“ ○ запиše se osvojení ○ запиše se „změna“ příjmení ○ RČ se nemění	§ 3, § 4a a § 7 zák. č. 133/2000 Sb.
		ŘSCP (je-li osvojenec cizincem) Bez zbytečného odkladu	Kopie rodného listu ¹⁾ se zasílá ve formátu PDF do DS Ředitelství služby cizinecké policie: ybnq9 (výhradně) - do rubriky „Věc“ se uvede text „Matrika“	§ 158b zák. č. 326/1999 Sb. § 2 a § 17 zák. č. 300/2008 Sb. Informace OVS MV č. 12/2017, 16/2017 a 23/2017
		MÚ, který vede knihu manželství na území ČR Bez zbytečného odkladu	Zasláním oznámení • prostřednictvím DS, nebo • poštou, odevzdal-li osvojenec matričnímu úřadu originál MD²⁾	§ 83 ZOM § 2 a § 17 zák. č. 300/2008 Sb.

¹⁾ V oddíle „Poznámka“ v rodném listu zasílaném ŘSCP bude **vždy uveden údaj** o osvojení (doporučená formulace viz níže).

²⁾ Odevzdal-li osvojenec MÚ, v jehož knize narození je zápis narození proveden, originál svého oddacího listu, bude tento zaslán MÚ, který vede knihu manželství, k založení do sbírky listin. MÚ, který vede knihu manželství, zajistí na základě oznámení provedení dodatečného záznamu do MK, vydání nového oddacího listu a jeho předání osvojenci.

b) Doporučená formulace textu dodatečného záznamu do MK

o kniha narození

„Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ..., byl zde zapsaný muž jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 847 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojiteli jsou ... nar. ... v ..., rodné číslo ... , trvale bytem ... , státní občanství ... a ... nar. ... v ..., rodné číslo ... , trvale bytem ... , státní občanství ... . Osvojitelé se zapisují namísto rodičů osvojence. Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojence podle § 851 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojenec užívá od ... příjmení v podobě ... ..“

Obdobnou formulaci doporučujeme použít v poznámce rodného listu při plnění oznamovací povinnosti ŘSCP.

o kniha manželství

„Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ..., byl zde zapsaný muž jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 847 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojiteli jsou ... nar. ... v ... a ... nar. ... v ... . Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojence podle § 851 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojenec užívá od ... příjmení v podobě ... .. Na manželku a nezletilé děti se tato změna příjmení nevztahuje.“

c) Podoba rodného listu

- o osvojenec Jan Novák, biol. rodiče František Novák, Olga Nováková, osvojitelé Václav Starý, Alena Stará

Rodný list

Jméno, popř. jména	Jan
Příjmení	Novák Starý
Otec	Václav Starý
Matka	Alena Stará
Poznámka <i>Rodné příjmení zde zapsaného je Novák.</i> (tato poznámka <u>vždy</u>) <i>Zde zapsaný užívá od ... příjmení v podobě Novák Starý.</i> (tato poznámka <u>vždy</u>) <i>Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ..., byl zde zapsaný muž jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 847 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojence.</i> (tato, příp. obdobná poznámka o osvojení <u>pouze na žádost</u>)	

d) Podoba oddacího listu

- osvojenec Jan Novák, biol. rodiče František Novák, Olga Nováková, osvojitelé Václav Starý, Alena Stará

Oddací list

Jméno (a) a příjmení, popř. rodná příjmení	Jan Novák	Ivana Veselá
Jméno (a) příjmení, popř. rodná příjmení rodičů	František Novák Olga Nováková, roz. Malá	Ivan Veselý Jitka Veselá, roz. Dvořáková
Dohoda o příjmení muž: Novák žena: Nováková dětí: Novák - Nováková		
Poznámka <i>Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ..., byl zde zapsaný muž jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 847 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojiteli jsou Václav Starý a Alena Stará, roz. ... . Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojence. Osvojenec užívá od ... příjmení v podobě Novák Starý. Manželka a nezletilé děti nadále užívají příjmení dle dohody o příjmení.</i> (tato poznámka vždy)		

2. PŘÍJMENÍ OSVOJITELE NEPŘIPOJUJE K RODNÉMU PŘÍJMENÍ, ALE K PŘÍJMENÍ, KTERÉ ZÍSKAL UZAVŘENÍM MANŽELSTVÍ

Příklad:

vdaná žena **Ivana Nováková**, roz. **Veselá**, připojuje (za trvání manželství a užívání společného příjmení **Nováková**) příjmení osvojitele **Stará**

a) Oznamovací povinnost

	Kdo oznamuje	Komu je oznamováno a v jaké lhůtě	Jakým způsobem je oznamováno	Právní předpis/metodický pokyn
OSVOJENEC ŽIJÍCÍ V MANŽELSTVÍ (nepřipojuje příjmení osvojitele k rodnému příjmení, ale k příjmení, které získal uzavřením manželství)	MÚ, v jehož knize narození je zápis narození proveden	AISEO (je-li osvojenec SO ČR) Bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o vzniku nebo změně skutečnosti související se zapsaným údajem dozví (tj. do 3 prac. dnů od provedení zápisu do MK)	Prostřednictvím formuláře CzechPOINT „Zápis údajů o osvojení do AISEO“ ○ zapíše se pouze osvojení, nikoliv „změna“ příjmení ○ RČ se nemění	§ 3, § 4a a § 7 zák. č. 133/2000 Sb.
		MÚ, který vede knihu manželství na území ČR Bez zbytečného odkladu	Zasláním oznámení • prostřednictvím DS, nebo • poštou, odevzdal-li osvojenec matričnímu úřadu originál MD²⁾	§ 83 ZOM § 2 a § 17 zák. č. 300/2008 Sb.

	MÚ, který vede knihu manželství na území ČR	AISEO (je-li osvojenec SO ČR) Bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o vzniku nebo změně skutečnosti související se zapsaným údajem dozví (tj. do 3 prac. dnů od provedení zápisu do MK)	Prostřednictvím formuláře CzechPOINT „Zápis změny jména/jmen a příjmení do AISEO“ ○ zapíše se „změna“ příjmení	§ 3, § 4a a § 7 zák. č. 133/2000 Sb.
		ŘSCP (je-li osvojenec cizincem) Bez zbytečného odkladu	Kopie oddacího listu ¹⁾ se zasílá ve formátu PDF do DS Ředitelství služby cizinecké policie: ybnqdw9 (výhradně) - do rubriky „Věc“ se uvede text „Matrika“	§ 158b zák. č. 326/1999 Sb. § 2 a § 17 zák. č. 300/2008 Sb. Informace OVS MV č. 12/2017, 16/2017 a 23/2017

¹⁾ V oddíle „Poznámka“ v oddacím listu zasílaném ŘSCP bude **vždy uveden údaj** o osvojení (doporučená formulace viz níže).

²⁾ Odevzdal-li osvojenec MÚ, v jehož knize narození je zápis narození proveden, originál svého oddacího listu, bude tento zaslán MÚ, který vede knihu manželství, k založení do sbírky listin. MÚ, který vede knihu manželství, zajistí na základě oznámení provedení dodatečného záznamu do MK, vydání nového oddacího listu a jeho předání osvojenci.

b) Doporučená formulace textu dodatečného záznamu do MK

○ kniha narození

„Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ..., byla zde zapsaná žena jako zletilá osvojena. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 847 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojitelé jsou ... nar. ... v ..., rodné číslo ... , trvale bytem ... , státní občanství ... a ... nar. ... v ..., rodné číslo ... , trvale bytem ... , státní občanství ... . Osvojitelé se zapisují namísto rodičů osvojence. Současně bylo

rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojenice podle § 851 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Vzhledem k tomu, že žena uzavřela dne ... před OÚ/MěÚ/ÚMČ/ÚMO ... manželství, připojuje příjmení osvojitele k příjmení po uzavření manželství. Rodné příjmení zde zapsané ženy je „Veselá“.“

- **kniha manželství**

„Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ..., byla zde zapsaná žena jako zletilá osvojena. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 847 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojiteli jsou ... nar. ... v ... a ... nar. ... v ... . Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojenice podle § 851 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojenec užívá od ... příjmení v podobě ... . Na manžela a nezletilé děti se tato změna příjmení nevztahuje.“

Obdobnou formulaci doporučujeme použít v poznámce oddacího listu při plnění oznamovací povinnosti ŘSCP.

c) Podoba rodného listu

- osvojenec Ivana Nováková, roz. Veselá, biol. rodiče Ivan Veselý, Jitka Veselá, osvojitelé Václav Starý, Alena Stará

Rodný list

Jméno, popř. jména	Ivana
Příjmení	Veselá
Otec	Václav Starý
Matka	Alena Stará
Poznámka <i>Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ..., byla zde zapsaná žena jako zletilá osvojena. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 847 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojence. Vzhledem k tomu, že žena uzavřela dne ... před OÚ/MěÚ/ÚMČ/ÚMO ... manželství, připojuje příjmení osvojitele k příjmení po uzavření manželství.</i> (tato, příp. obdobná poznámka o osvojení <u>pouze na žádost</u>)	

d) Podoba oddacího listu

- o osvojenec Ivana Nováková, roz. Veselá, biol. rodiče Ivan Veselý, Jitka Veselá, osvojitelé Václav Starý, Alena Stará

Oddací list

Jméno (a) a příjmení, popř. rodná příjmení	Jan Novák	Ivana Veselá
Jméno (a) příjmení, popř. rodná příjmení rodičů	František Novák Olga Nováková, roz. Malá	Ivan Veselý Jitka Veselá, roz. Dvořáková
Dohoda o příjmení muž: Novák žena: Nováková dětí: Novák - Nováková		
Poznámka <i>Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyt právní moci dne ..., byla zde zapsaná žena jako zletilá osvojena. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 847 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojiteli jsou Václav Starý a Alena Stará, roz. ... . Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojence. Osvojenec užívá od ... příjmení v podobě Nováková Stará. Manžel a nezletilé děti nadále užívají příjmení dle dohody o příjmení.</i> (tato poznámka vždy)		

**3. PŘÍJMENÍ OSVOJITELE NEPŘIPOJIL K RODNÉMU PŘÍJMENÍ, ALE K PŘÍJMENÍ, KTERÉ ZÍSKAL UZAVŘENÍM MANŽELSTVÍ
→ → → A NYNÍ SE PO ROZVODU MANŽELSTVÍ OZNÁMENÍM NAVRACÍ K DŘÍVĚJŠÍMU PŘÍJMENÍ**

Příklad:

nyní již rozvedená žena **Ivana Nováková**, roz. **Veselá**, která za trvání manželství připojila příjmení osvojitele **Stará** (viz výše), nyní oznámila, že se po rozvodu manželství navrací ke svému dřívějšímu příjmení

a) Oznamovací povinnost (zde se navazuje na oznamovací povinnost popsanou v bodě 2 – viz výše)

	Kdo oznamuje	Komu je oznamováno a v jaké lhůtě	Jakým způsobem je oznamováno	Právní předpis/metodický pokyn
ROZVEDENÝ OSVOJENEC, který za trvání manželství připojil příjmení osvojitele k příjmení, které získal uzavřením manželství a po rozvodu manželství učinil oznámení o navracení se k dřívějšímu příjmení	MÚ, v jehož knize manželství je zápis manželství proveden	AISEO (je-li osvojenec SO ČR) Bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o vzniku nebo změně skutečnosti související se zapsaným údajem dozví (tj. do 3 prac. dnů od provedení zápisu do MK)	Prostřednictvím formuláře CzechPOINT „Zápis změny jména/jmen a příjmení do AISEO“ ○ Nováková Stará → nyní <u>Veselá Stará</u>)	§ 3, § 4a a § 7 zák. č. 133/2000 Sb.
		ŘSCP (je-li osvojenec cizincem) Bez zbytečného odkladu	Kopie oddacího listu ¹⁾ se zasílá ve formátu PDF do DS Ředitelství služby cizinecké policie: ybandqw9 (výhradně) - do rubriky „Věc“ se uvede text „Matrika“	§ 158b zák. č. 326/1999 Sb. § 2 a § 17 zák. č. 300/2008 Sb. Informace OVS MV č. 12/2017, 16/2017 a 23/2017
		MÚ, který vede knihu narození Bez zbytečného odkladu	Zasláním oznámení (prostřednictvím DS)	§ 83 ZOM § 2 a § 17 zák. č. 300/2008 Sb.

¹⁾ Ze zasláního matričního dokladu Ředitelství služby cizinecké policie musí být zřejmé, k jaké „změně“ příjmení cizince v tomto případě došlo, na základě jakého zákonného ustanovení a od kdy je fyzická osoba povinna příjmení v této podobě užívat. Tato skutečnost by proto měla být vždy uvedena do poznámky matričního dokladu zasílaného Ředitelství služby cizinecké policie.

b) Doporučená formulace textu dodatečného záznamu do MK

○ **kniha manželství**

„Zde zapsaná žena učinila dne ... oznámení, že se navrací ke svému dřívějšímu příjmení „Veselá Stará“.“

○ **kniha narození**

„Zde zapsaná žena učinila dne ... před ... oznámení, že se po rozvodu manželství navrací ke svému dřívějšímu příjmení „Veselá Stará“. Rodné příjmení zde zapsané ženy je „Veselá“.“

c) Podoba rodného listu

Rodný list

Jméno, popř. jména	Ivana
Příjmení	Veselá Stará
Otec	Václav Starý
Matka	Alena Stará
Poznámka <i>Rodné příjmení zde zapsané je Veselá.</i> (tato poznámka vždy) <i>Zde zapsaná užívá od ... (datum učinění oznámení o navrácení se k rodnému příjmení) příjmení v podobě Veselá Stará.</i> (tato poznámka vždy) + poznámka o osvojení na žádost (doporučené znění viz výše)	

d) Podoba oddacího listu

Oddací list

Jméno (a) a příjmení, popř. rodná příjmení	Jan Novák	Ivana Veselá
Jméno (a) příjmení, popř. rodná příjmení rodičů	František Novák Olga Nováková, roz. Malá	Ivan Veselý Jitka Veselá, roz. Dvořáková
Dohoda o příjmení muž: Novák žena: Nováková dětí: Novák - Nováková		
Poznámka <i>Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ..., byla zde zapsaná žena jako zletilá osvojena. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 847 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojiteli jsou Václav Starý a Alena Stará, roz. ... . Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojenec. Osvojenec užívá od ... příjmení v podobě Nováková Stará. Manžel a nezletilé děti nadále užívají příjmení dle dohody o příjmení.</i> (tato poznámka <u>vždy</u>) Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. .... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ..., bylo toto manželství rozvedeno. Zde zapsaná žena učinila dne ... prohlášení, že se navrací ke svému dřívějšímu příjmení Veselá Stará. (tato poznámka <u>vždy</u>)		

5. Osvojenec žijící v reg. partnerství, u kterého NEDOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ

a) Oznamovací povinnost

	Kdo oznamuje	Komu je oznamováno a v jaké lhůtě	Jakým způsobem je oznamováno	Právní předpis/metodický pokyn
OSVOJENEC ŽIJÍCÍ V REG. PARTNERSTVÍ (nepřipojuje příjmení osvojitele)	MÚ, v jehož knize narození je zápis narození proveden	AISEO (je-li osvojenec SO ČR) Bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o vzniku nebo změně skutečnosti související se zapsaným údajem dozví (tj. do 3 prac. dnů od provedení zápisu do MK)	Prostřednictvím formuláře CzechPOINT „Zápis údajů o osvojení do AISEO“ ○ zapíše se pouze osvojení ○ příjmení se nemění ○ RČ se nemění	§ 3, § 4a a § 7 zák. č. 133/2000 Sb.
		ŘSCP (je-li osvojenec cizincem) Bez zbytečného odkladu	Kopie rodného listu ¹⁾ se zasílá ve formátu PDF do DS Ředitelství služby cizinecké policie: ybnqdw9 (výhradně) - do rubriky „Věc“ se uvede text „Matrika“	§ 158b zák. č. 326/1999 Sb. § 2 a § 17 zák. č. 300/2008 Sb. Informace OVS MV č. 12/2017, 16/2017 a 23/2017
		MÚ, který vede knihu partnerství na území ČR Bez zbytečného odkladu	Zasláním oznámení • prostřednictvím DS, nebo • poštou, odevzdal-li osvojenec matričnímu úřadu originál MD²⁾	§ 83 ZOM § 2 a § 17 zák. č. 300/2008 Sb.

¹⁾ V oddíle „Poznámka“ v rodném listu zasílaném ŘSCP bude **vždy uveden údaj** o osvojení (doporučená formulace viz níže).

²⁾ Odevzdal-li osvojenec MÚ, v jehož knize narození je zápis narození proveden, originál svého dokladu o partnerství, bude tento zaslán MÚ, který vede knihu partnerství, k založení do sbírky listin. MÚ, který vede knihu partnerství, zajistí na základě oznámení provedení dodatečného záznamu do MK, vydání nového dokladu o partnerství a jeho předání osvojenci.

b) Doporučená formulace textu dodatečného záznamu do MK

o kniha narození

„Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ..., byl zde zapsaný muž jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 847 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojiteli jsou ... nar. ... v ..., rodné číslo ... , trvale bytem ... , státní občanství ... a ... nar. ... v ..., rodné číslo ... , trvale bytem ... , státní občanství ... . Osvojitelé se zapisují namísto rodičů osvojence.“

Obdobnou formulaci doporučujeme použít v poznámce rodného listu při plnění oznamovací povinnosti ŘSCP.

o kniha partnerství

„Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ..., byl zde zapsaný ... jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 847 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojiteli jsou ... nar. ... v ... a ... nar. ... v ... .“

c) Podoba rodného listu

- osvojenec Jan Novák, biol. rodiče František Novák, Olga Nováková, osvojitelé Václav Starý, Alena Stará

Rodný list

Jméno, popř. jména	Jan
Příjmení	Novák
Otec	Václav Starý
Matka	Alena Stará
Poznámka <i>Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ..., byl zde zapsaný muž jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 847 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.</i> (tato, příp. obdobná poznámka o osvojení <u>pouze na žádost</u>)	

d) Podoba dokladu o registrovaném partnerství

- osvojenec Jan Novák, biol. rodiče František Novák, Olga Nováková, osvojitelé Václav Starý, Alena Stará

Doklad o registrovaném partnerství

Jméno (a) a příjmení, popř. rodná příjmení	Jan Novák	Petr Svoboda
Jméno (a) příjmení, popř. rodná příjmení rodičů	František Novák Olga Nováková, roz. Malá	Petr Svoboda Alice Svobodová, roz. Holá
Poznámka <i>Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ..., byl zde zapsaný ... jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 847 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojiteli jsou Václav Starý a Alena Stará, roz. ... .</i> (tato poznámka <u>vždy</u>)		

6. Osvojenec žijící v reg. partnerství, u kterého DOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ

a) Oznamovací povinnost

	Kdo oznamuje	Komu je oznamováno a v jaké lhůtě	Jakým způsobem je oznamováno	Právní předpis/metodický pokyn
OSVOJENEC ŽIJÍCÍ V REG. PARTNERSTVÍ (připojuje příjmení osvojitele)	MÚ, v jehož knize narození je zápis narození proveden	AISEO (je-li osvojenec SO ČR) Bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o vzniku nebo změně skutečnosti související se zapsaným údajem dozví (tj. do 3 prac. dnů od provedení zápisu do MK)	Prostřednictvím formuláře CzechPOINT „Zápis údajů o osvojení do AISEO“ ○ zapíše se osvojení ○ zapíše se „změna“ příjmení ○ RČ se nemění	§ 3, § 4a a § 7 zák. č. 133/2000 Sb.
		ŘSCP (je-li osvojenec cizincem) Bez zbytečného odkladu	Kopie rodného listu ¹⁾ se zasílá ve formátu PDF do DS Ředitelství služby cizinecké policie: ybnq9 (výhradně) - do rubriky „Věc“ se uvede text „Matrika“	§ 158b zák. č. 326/1999 Sb. § 2 a § 17 zák. č. 300/2008 Sb. Informace OVS MV č. 12/2017, 16/2017 a 23/2017
		MÚ, který vede knihu partnerství na území ČR Bez zbytečného odkladu	Zasláním oznámení • prostřednictvím DS, nebo • poštou, odevzdal-li osvojenec matričnímu úřadu originál MD²⁾	§ 83 ZOM § 2 a § 17 zák. č. 300/2008 Sb.

¹⁾ V oddíle „Poznámka“ v rodném listu zasílaném ŘSCP bude **vždy uveden údaj** o osvojení (doporučená formulace viz níže).

²⁾ Odevzdal-li osvojenec MÚ, v jehož knize narození je zápis narození proveden, originál svého dokladu o partnerství, bude tento zaslán MÚ, který vede knihu partnerství, k založení do sbírky listin. MÚ, který vede knihu partnerství, zajistí na základě oznámení provedení dodatečného záznamu do MK, vydání nového dokladu o partnerství a jeho předání osvojenci.

b) Doporučená formulace textu dodatečného záznamu do MK

o kniha narození

„Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ..., byl zde zapsaný muž jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 847 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojiteli jsou ... nar. ... v ..., rodné číslo ... , trvale bytem ... , státní občanství ... a ... nar. ... v ..., rodné číslo ... , trvale bytem ... , státní občanství ... . Osvojitelé se zapisují namísto rodičů osvojence. Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojence podle § 851 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojenec užívá od ... příjmení v podobě ... ..“

Obdobnou formulaci doporučujeme použít v poznámce rodného listu při plnění oznamovací povinnosti ŘSCP.

o kniha partnerství

„Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ..., byl zde zapsaný ... jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 847 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojiteli jsou ... nar. ... v ... a ... nar. ... v ... . Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojence podle § 851 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojenec užívá od ... příjmení v podobě ... ..“

c) Podoba rodného listu

- o osvojenec Jan Novák, biol. rodiče František Novák, Olga Nováková, osvojitelé Václav Starý, Alena Stará

Rodný list

Jméno, popř. jména	Jan
Příjmení	Novák Starý
Otec	Václav Starý
Matka	Alena Stará
Poznámka <i>Rodné příjmení zde zapsaného je Novák.</i> (tato poznámka <u>vždy</u>) <i>Zde zapsaný užívá od ... příjmení v podobě Novák Starý.</i> (tato poznámka <u>vždy</u>) <i>Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ..., byl zde zapsaný muž jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 847 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojence.</i> (tato, příp. obdobná poznámka o osvojení <u>pouze na žádost</u>)	

d) Podoba dokladu o registrovaném partnerství

- osvojenec Jan Novák, biol. rodiče František Novák, Olga Nováková, osvojitelé Václav Starý, Alena Stará

Doklad o registrovaném partnerství

Jméno (a) a příjmení, popř. rodná příjmení	Jan Novák	Petr Svoboda
Jméno (a) příjmení, popř. rodná příjmení rodičů	František Novák Olga Nováková, roz. Malá	Petr Svoboda Alice Svobodová, roz. Holá
Poznámka <i>Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ..., byl zde zapsaný ... jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 847 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojiteli jsou Václav Starý a Alena Stará, roz. ... . Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojence. Osvojenec užívá od ... příjmení v podobě Novák Starý.</i> (tato poznámka vždy)		

7. Rozvedený osvojenec

Matriční úřady budou postupovat obdobně jako v situacích A - **3** a A - **4** (*Osvojenec žijící v manželství, u kterého NE/DOŠLO k připojení příjmení osvojitele*). V případě, kdy si rozvedený osvojenec připojuje příjmení osvojitele podle § 851 OZ, není již třeba do textu dodatečného záznamu ani do poznámky oddacího listu uvádět, že se tato změna příjmení nevztahuje na (již bývalou) manželku a na společné nezletilé děti, neboť manželství osvojence bylo pravomocně rozvedeno.

8. Osvojenec, jehož reg. partnerství bylo zrušeno

Matriční úřady budou postupovat obdobně jako v situacích A - **5** a A - **6** (*Osvojenec žijící v reg. partnerství, u kterého NE/DOŠLO k připojení příjmení osvojitele*).

9. Vdovec/ pozůstalý partner, u kterého NEDOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ

a) Oznamovací povinnost

	Kdo oznamuje	Komu je oznamováno a v jaké lhůtě	Jakým způsobem je oznamováno	Právní předpis/metodický pokyn
OSVOJENEC JE VDOVEC / VDOVA / POZŮSTALÝ PARTNER / POZŮSTALÁ PARTNERKA (nepřipojuje příjmení osvojitele)	MÚ, v jehož knize narození je zápis narození proveden	AISEO (je-li osvojenec SO ČR) Bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o vzniku nebo změně skutečnosti související se zapsaným údajem dozví (tj. do 3 prac. dnů od provedení zápisu do MK)	Prostřednictvím formuláře CzechPOINT „Zápis údajů o osvojení do AISEO“ ○ zapíše se pouze osvojení ○ příjmení se nemění ○ RČ se nemění	§ 3, § 4a a § 7 zák. č. 133/2000 Sb.
		ŘSCP (je-li osvojenec cizincem) Bez zbytečného odkladu	Kopie rodného listu ¹⁾ se zasílá ve formátu PDF do DS Ředitelství služby cizinecké policie: ybnqdw9 (výhradně) - do rubriky „Věc“ se uvede text „Matrika“	§ 158b zák. č. 326/1999 Sb. § 2 a § 17 zák. č. 300/2008 Sb. Informace OVS MV č. 12/2017, 16/2017 a 23/2017

¹⁾ V oddíle „Poznámka“ v rodném listu zaslaném ŘSCP bude **vždy uveden údaj** o osvojení (doporučená formulace viz níže).

b) Doporučená formulace textu dodatečného záznamu do MK

o kniha narození

„Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ..., byl zde zapsaný muž jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 847 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojiteli jsou ... nar. ... v ..., rodné číslo ..., trvale bytem ..., státní občanství ... a ... nar. ... v ..., rodné číslo ..., trvale bytem ..., státní občanství ... . Osvojitelé se zapisují namísto rodičů osvojence.“

Obdobnou formulaci doporučujeme použít v poznámce rodného listu při plnění oznamovací povinnosti ŘSCP.

c) Podoba rodného listu

- o osvojenec Jan Novák, biol. rodiče František Novák, Olga Nováková, osvojitelé Václav Starý, Alena Stará

Rodný list

Jméno, popř. jména	Jan
Příjmení	Novák
Otec	Václav Starý
Matka	Alena Stará
Poznámka	<i>Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ..., byl zde zapsaný muž jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 847 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.</i> (tato, příp. obdobná poznámka o osvojení <u>pouze na žádost</u>)

10. Vdovec/ pozůstalý partner, u kterého DOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ

a) Oznamovací povinnost

	Kdo oznamuje	Komu je oznamováno a v jaké lhůtě	Jakým způsobem je oznamováno	Právní předpis/metodický pokyn
OSVOJENEC JE VDOVEC / VDOVA / POZŮSTALÝ PARTNER / POZŮSTALÁ PARTNERKA (připojuje příjmení osvojitele)	MÚ, v jehož knize narození je zápis narození proveden	AISEO (je-li osvojenec SO ČR) Bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o vzniku nebo změně skutečnosti související se zapsaným údajem dozví (tj. do 3 prac. dnů od provedení zápisu do MK)	Prostřednictvím formuláře CzechPOINT „Zápis údajů o osvojení do AISEO“ ○ zapíše se osvojení ○ zapíše se „změna“ příjmení ○ RČ se nemění	§ 3, § 4a a § 7 zák. č. 133/2000 Sb.
		ŘSCP (je-li osvojenec cizincem) Bez zbytečného odkladu	Kopie rodného listu¹⁾ se zasílá ve formátu PDF do DS Ředitelství služby cizinecké policie: ybnqww9 (výhradně) - do rubriky „Věc“ se uvede text „Matrika“	§ 158b zák. č. 326/1999 Sb. § 2 a § 17 zák. č. 300/2008 Sb. Informace OVS MV č. 12/2017, 16/2017 a 23/2017
		MÚ, který vede knihu úmrtí manžela/partnera na území ČR Bez zbytečného odkladu	Zasláním oznámení • prostřednictvím DS, nebo • poštou, odevzdal-li osvojenec matričnímu úřadu originál MD²⁾	§ 83 ZOM § 2 a § 17 zák. č. 300/2008 Sb.

¹⁾ V oddíle „Poznámka“ v rodném listu zasílaném ŘSCP bude **vždy uveden údaj** o osvojení (doporučená formulace viz níže).

²⁾ Odevzdal-li osvojenec MÚ, v jehož knize narození je zápis narození proveden, originál úmrtního listu svého manžela/partnera, bude tento zaslán MÚ, který vede knihu úmrtí, k založení do sbírky listin. MÚ, který vede knihu úmrtí, zajistí na základě oznámení provedení dodatečného záznamu do MK, vydání nového úmrtního listu a jeho předání osvojenci.

b) Doporučená formulace textu dodatečného záznamu do MK

o kniha narození

„Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ..., byl zde zapsaný muž jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 847 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojiteli jsou ... nar. ... v ..., rodné číslo ... , trvale bytem ... , státní občanství ... a ... nar. ... v ..., rodné číslo ... , trvale bytem ... , státní občanství ... . Osvojitelé se zapisují namísto rodičů osvojenice. Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojenice podle § 851 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojenec užívá od ... příjmení v podobě ... ..“

Obdobnou formulaci doporučujeme použít v poznámce rodného listu při plnění oznamovací povinnosti ŘSCP.

o kniha úmrtí

„Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ..., byl zde zapsaný pozůstalý manžel/partner jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 847 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojenice podle § 851 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojenec užívá od ... příjmení v podobě ... ..“

c) Podoba rodného listu

- o osvojenec Jan Novák, biol. rodiče František Novák, Olga Nováková, osvojitelé Václav Starý, Alena Stará

Rodný list

Jméno, popř. jména	Jan
Příjmení	Novák Starý
Otec	Václav Starý
Matka	Alena Stará
Poznámka <i>Rodné příjmení zde zapsaného je Novák.</i> (tato poznámka <u>vždy</u>) <i>Zde zapsaný užívá od ... příjmení v podobě Novák Starý.</i> (tato poznámka <u>vždy</u>) <i>Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ..., byl zde zapsaný muž jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 847 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojence.</i> (tato, příp. obdobná poznámka o osvojení <u>pouze na žádost</u>)	

d) Podoba úmrtního listu

- osvojenec Jan Novák (vdovec)

Úmrtní list

Jméno(a) a příjmení, popř. rodné příjmení	Alena Nováková, roz. Hamouzová
Manžel(ka)	Jan Novák
Poznámka <i>Zde zapsaný pozůstalý manžel užívá od ... příjmení v podobě Novák Starý. (tato poznámka vždy)</i> <i>Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ..., byl zde zapsaný pozůstalý manžel jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 847 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojenec. (tato, příp. obdobná poznámka o osvojení pouze na žádost)</i>	

- osvojenec Jan Novák (pozůstalý partner)

Úmrtní list

Jméno(a) a příjmení, popř. rodné příjmení	Petr Horký
Partner/ka	Jan Novák
Poznámka <i>Zde zapsaný pozůstalý partner užívá od ... příjmení v podobě Novák Starý. (tato poznámka vždy)</i> <i>Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ..., byl zde zapsaný pozůstalý partner jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 847 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojence. (tato, příp. obdobná poznámka o osvojení pouze na žádost)</i>	

B. OSVOJENÍ ZLETILÉHO, KTERÉ NENÍ OBDOBOU OSVOJENÍ NEZLETILÉHO (§ 848 OZ)

V případě tohoto specifického typu osvojení zletilého se rodiče osvojence nemění, tj. v matriční knize narození a na rodném listu zůstávají i nadále uvedeni jako rodiče ti, kteří jsou jako rodiče uvedeni před osvojením. Údaj o osvojení se promítne pouze v poznámce nově vydaného rodného listu.

Matriční úřad údaj o tomto typu osvojení do AISEO přímo nezapisuje (pro tuto činnost v současné době chybí zapisovací formulář). Matriční úřad ale v tomto případě musí podle § 3 odst. 3 písm. p) zákona zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů, ohlásit správci AISEO, kterým je Ministerstvo vnitra (odbor správních činností), skutečnost o osvojení. Ministerstvo vnitra následně informaci o tomto typu osvojení do AISEO zavede, a to bez přepsání údaje o rodičích. Matriční úřad, který vede knihu narození této osoby, splní výše uvedenou oznamovací povinnost písemným oznámením s doložením doslovného výpisu z knihy narození či nově vydaného rodného listu (pro úřední potřebu).

Důvodová zpráva k ustanovení § 848 OZ uvádí mj.: „Osvojení, které není obdobou osvojení nezletilého, přichází v úvahu především u osob, které nemají potomky, ať pokrevní nebo právní, popřípadě které nemají pokračovatele ve svém díle, ať vědeckém, uměleckém, řemeslném či jiném, ale i u takových, jimž jejich potomci neposkytují náležitou pomoc v nemoci nebo ve stáří, kdy jsou nedosažitelní, pobývají neznámo kde atp. Stejně se tak může jednat o případy, kdy mezi osvojitelem a osvojovaným již dříve v minulosti existoval vztah rodiče a dítěte.“

Účel institutu osvojení zletilého, které není obdobou osvojení nezletilého (§ 848 OZ), je značně odlišný oproti účelu osvojení zletilého, které je obdobou osvojení nezletilého (§ 847 OZ) a blíží se chápání adopce zletilého v historickém kontextu.

Poznámka:

V matriční praxi jsme se setkali s případy, kdy příslušný soud rozhodl, že osvojitel se zapíše v knize narození jako rodič osvojence místo jeho biologického rodiče a v odůvodnění přitom odkazuje na ustanovení § 848 odst. 1 OZ, které upravuje osvojení, které *není obdobou osvojení nezletilého*.

Výrok pravomocného rozsudku soudu, kterým bylo rozhodnuto o osobním stavu, je závazný pro každého. Na základě pravomocného rozhodnutí soudu proto příslušný matriční úřad provede dodatečný záznam do knihy narození a vystaví zletilému osvojenci nový rodný list, na němž bude místo jeho biologického rodiče uveden osvojitel/ka. Tím však v praxi mohou vznikat problémy, neboť např. jako matka bude uvedena žena, která však nebude mít žádná majetková práva vůči dítěti uvedenému na rodném listě, což však z rodného listu nebude nijak patrné. Proto je v takových případech třeba do poznámky rodného listu uvést, na základě kterého ustanovení OZ bylo o osvojení zletilého rozhodnuto.

1. Svobodný osvojenec, u kterého NEDOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ

a) Oznamovací povinnost

SVOBODNÝ OSVOJENEC (nepřipojuje příjmení osvojitele)	MÚ, v jehož knize narození je zápis narození proveden	OSČ MV (je-li osvojenec SO ČR) Bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o vzniku nebo změně skutečnosti související se zapsaným údajem dozví (tj. do 3 prac. dnů od provedení zápisu do MK)	Zasláním písemného oznámení spolu s doslovným výpisem z knihy narození (příp. novým RL s přísl. poznámkou)	§ 3 odst. 3 písm. p) zák. č. 133/2000 Sb.

- Oznamovací povinnost vůči ŘSCP (je-li osvojenec cizincem) se v tomto případě neplní.

b) Doporučená formulace textu dodatečného záznamu do knihy narození

„Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ... byl zde zapsaný muž jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 848 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojiteli jsou ... nar. ... v ..., rodné číslo ... , trvale bytem ... , státní občanství ... a ... nar. ... v ..., rodné číslo ... , trvale bytem ... , státní občanství ... . Osvojitelé se nezapisují namísto rodičů osvojence.“

c) **Podoba rodného listu**

- osvojenec Jan Novák, biol. rodiče František Novák, Olga Nováková, osvojitelé Václav Starý, Alena Stará

Rodný list

Jméno, popř. jména	Jan
Příjmení	Novák
Otec	František Novák
Matka	Olga Nováková
Poznámka <i>Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyt právní moci dne ... byl zde zapsaný muž jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 848 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojitelé jsou Václav Starý nar. ... v ... a Alena Stará nar. ... v ... .</i> (tato poznámka <u>vždy</u>)	

2. Svobodný osvojenec, u kterého DOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ

a) Oznamovací povinnost

	Kdo oznamuje	Komu je oznamováno a v jaké lhůtě	Jakým způsobem je oznamováno	Právní předpis/metodický pokyn
SVOBODNÝ OSVOJENEC (připojuje příjmení osvojitele)	MÚ, v jehož knize narození je zápis narození proveden	AISEO (je-li osvojenec SO ČR) Bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o vzniku nebo změně skutečnosti související se zapsaným údajem dozví (tj. do 3 prac. dnů od provedení zápisu do MK)	Prostřednictvím formuláře CzechPOINT „Zápis změny jména/jmen a příjmení do AISEO“ (zapisuje se pouze „změna“ příjmení, nikoliv osvojení)	§ 3, § 4a a § 7 zák. č. 133/2000 Sb.
		OSČ MV (je-li osvojenec SO ČR) Bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o vzniku nebo změně skutečnosti související se zapsaným údajem dozví (tj. do 3 prac. dnů od provedení zápisu do MK)	Zasláním písemného oznámení spolu s doslovným výpisem z knihy narození (příp. s novým RL s přísl. poznámkou)	§ 3 odst. 3 písm. p) zák. č. 133/2000 Sb.

		ŘSCP (je-li osvojenec cizincem) Bez zbytečného odkladu	Kopie rodného listu se zasílá ve formátu PDF do DS Ředitelství služby cizinecké policie: ybnqdw9 (výhradně) - do rubriky „Věc“ se uvede text „Matrika“ (oznamuje se výhradně pro účely zápisu změny příjmení do AISC, osvojení se do AISC v tomto případě nezavádí)	§ 158b zák. č. 326/1999 Sb. § 2 a § 17 zák. č. 300/2008 Sb. Informace OVS MV č. 12/2017, 16/2017 a 23/2017

b) Doporučená formulace textu dodatečného záznamu do MK

„Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ... byl zde zapsaný muž jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 848 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojitelé jsou ... nar. ... v ..., rodné číslo ... , trvale bytem ... , státní občanství ... a ... nar. ... v ..., rodné číslo ... , trvale bytem ... , státní občanství ... . Osvojitelé se nezapisují namísto rodičů osvojence. Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojence podle § 851 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojenec užívá od ... příjmení v podobě ... ..“

c) Doporučená formulace textu poznámky v rodném listu, kterým se plní oznamovací povinnost vůči ŘSCP

„Zde zapsaný muž užívá od ... příjmení v podobě ... ..“

d) Podoba rodného listu

- osvojenec Jan Novák, biol. rodiče František Novák, Olga Nováková, osvojitelé Václav Starý, Alena Stará

Rodný list

Jméno, popř. jména	Jan
Příjmení	Novák Starý
Otec	František Novák
Matka	Olga Nováková
Poznámka <i>Rodné příjmení zde zapsaného je Novák.</i> <i>(tato poznámka vždy)</i>	
<i>Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ... byl zde zapsaný muž jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 848 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojiteli jsou Václav Starý nar. ... v ... a Alena Stará nar. ... v ... . Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojenec. Osvojenec užívá od ... příjmení v podobě Novák Starý.</i> <i>(tato poznámka vždy)</i>	

3. Osvojenec žijící v manželství, u kterého NEDOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ

Matriční úřady budou postupovat obdobně jako v situaci B - 1 (*Svobodný osvojenec, u kterého nedošlo k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ*). Oznamovací povinnost vůči matričnímu úřadu, který vede knihu manželství osvojence, **nebude plněna**, neboť se v případě osvojení zletilého (manžela) podle § 848 OZ, který nepřipojuje příjmení osvojitele, nejedná o matriční skutečnost, kterou se mění nebo doplňuje zápis v matriční knize manželství.

4. Osvojenec žijící v manželství, u kterého DOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ

a) Oznamovací povinnost

	Kdo oznamuje	Komu je oznamováno a v jaké lhůtě	Jakým způsobem je oznamováno	Právní předpis/metodický pokyn
OSVOJENEC ŽIJÍCÍ V MANŽELSTVÍ (připojuje příjmení osvojitele)	MÚ, v jehož knize narození je zápis narození proveden	AISEO (je-li osvojenec SO ČR) Bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o vzniku nebo změně skutečnosti související se zapsaným údajem dozví (tj. do 3 prac. dnů od provedení zápisu do MK)	Prostřednictvím formuláře CzechPOINT „Zápis změny jména/jmen a příjmení do AISEO“ (zapisuje se pouze „změna“ příjmení, nikoliv osvojení)	§ 3, § 4a a § 7 zák. č. 133/2000 Sb.
		OSČ MV (je-li osvojenec SO ČR) Bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o vzniku nebo změně skutečnosti související se zapsaným údajem dozví (tj. do 3 prac. dnů od provedení zápisu do MK)	Zasláním písemného oznámení spolu s doslovným výpisem z knihy narození (příp. s novým RL s přísl. poznámkou)	§ 3 odst. 3 písm. p) zák. č. 133/2000 Sb.

	ŘSCP (je-li osvojenec cizincem) Bez zbytečného odkladu	Kopie rodného listu se zasílá ve formátu PDF do DS Ředitelství služby cizinecké policie: ybnqdw9 (výhradně) - do rubriky „Věc“ se uvede text „Matrika“ (oznamuje se výhradně pro účely zápisu změny příjmení do AISC, osvojení se do AISC v tomto případě nezavádí)	§ 158b zák. č. 326/1999 Sb. § 2 a § 17 zák. č. 300/2008 Sb. Informace OVS MV č. 12/2017, 16/2017 a 23/2017
	MÚ, který vede knihu manželství osvojence Bez zbytečného odkladu	Zasláním oznámení • prostřednictvím DS, nebo • poštou, odevzdal-li osvojenec matričnímu úřadu originál MD¹⁾	§ 83 ZOM § 2 a § 17 zák. č. 300/2008 Sb.

¹⁾ Odevzdal-li osvojenec MÚ, v jehož knize narození je zápis narození proveden, originál oddacího listu, bude tento zaslán MÚ, který vede knihu manželství, k založení do sbírky listin. MÚ, který vede knihu manželství, zajistí na základě oznámení provedení dodatečného záznamu do MK, vydání nového oddacího listu a jeho předání osvojenci.

b) Doporučená formulace textu dodatečného záznamu do MK

○ **knihy narození**

„Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ... byl zde zapsaný muž jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 848 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojiteli jsou ... nar. ... v ..., rodné číslo ... , trvale bytem ... , státní občanství ... a ... nar. ... v ..., rodné číslo ... , trvale bytem ... , státní občanství ... . Osvojitelé se nezapisují namísto

rodičů osvojenec. Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojenec podle § 851 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojenec užívá od ... příjmení v podobě ... ..“

○ **kniha manželství**

„Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ... byl zde zapsaný muž jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 848 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojenec podle § 851 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojenec užívá od ... příjmení v podobě ... .. Na manželku a nezletilé děti se tato změna příjmení nevztahuje.“

c) Doporučená formulace textu poznámky v rodném listu, kterým se plní oznamovací povinnost vůči ŘSCP

„Zde zapsaný muž užívá od ... příjmení v podobě ... ..“

d) Podoba matričních dokladů

- **rodný list** → shodně jako v bodě **B - 2 - d)**

- **oddací list**

- osvojenec Jan Novák, biol. rodiče František Novák, Olga Nováková, osvojitel Václav Starý

Oddací list

Jméno (a) a příjmení, popř. rodná příjmení	Jan Novák	Ivana Veselá
Jméno (a) příjmení, popř. rodná příjmení rodičů	František Novák Olga Nováková, roz. Malá	Ivan Veselý Jitka Veselá, roz. Dvořáková
Dohoda o příjmení muž: Novák žena: Nováková dětí: Novák - Nováková		
Poznámka <i>Zde zapsaný muž užívá od ... příjmení v podobě Novák Starý. Manželka a nezletilé děti nadále užívají příjmení dle dohody o příjmení.</i> (tato poznámka <u>vždy</u>) <i>Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ... byl zde zapsaný muž jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 848 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojence.</i> (tato, příp. obdobná poznámka o osvojení <u>pouze na žádost</u>)		

5. Osvojenec žijící v reg. partnerství, u kterého NEDOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ

Matriční úřady budou postupovat obdobně jako v situaci B - 1 (*Svobodný osvojenec, u kterého nedošlo k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ*). Oznamovací povinnost vůči matričnímu úřadu, který vede knihu partnerství osvojence, **nebude plněna**, neboť se v případě osvojení zletilého (partnera) podle § 848 OZ, který nepřipojuje příjmení osvojitele, nejedná o matriční skutečnost, kterou se mění nebo doplňuje zápis v matriční knize partnerství.

6. Osvojenec žijící v reg. partnerství, u kterého DOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ

a) Oznamovací povinnost

	Kdo oznamuje	Komu je oznamováno a v jaké lhůtě	Jakým způsobem je oznamováno	Právní předpis/metodický pokyn
OSVOJENEC ŽIJÍCÍ V REG. PARTNERSTVÍ (připojuje příjmení osvojitele)	MÚ, v jehož knize narození je zápis narození proveden	AISEO (je-li osvojenec SO ČR) Bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o vzniku nebo změně skutečnosti související se zapsaným údajem dozví (tj. do 3 prac. dnů od provedení zápisu do MK)	Prostřednictvím formuláře CzechPOINT „Zápis změny jména/jmen a příjmení do AISEO“ (zapisuje se pouze „změna“ příjmení, nikoliv osvojení)	§ 3, § 4a a § 7 zák. č. 133/2000 Sb.
		OSČ MV (je-li osvojenec SO ČR) Bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o vzniku nebo změně skutečnosti související se zapsaným údajem dozví (tj. do 3 prac. dnů od provedení zápisu do MK)	Zasláním písemného oznámení spolu s doslovným výpisem z knihy narození (příp. s novým RL s přísl. poznámkou)	§ 3 odst. 3 písm. p) zák. č. 133/2000 Sb.

	ŘSCP (je-li osvojenec cizincem) Bez zbytečného odkladu	Kopie rodného listu se zasílá ve formátu PDF do DS Ředitelství služby cizinecké policie: ybnqdw9 (výhradně) - do rubriky „Věc“ se uvede text „Matrika“ (oznamuje se výhradně pro účely zápisu změny příjmení do AISC, osvojení se do AISC v tomto případě nezavádí)	§ 158b zák. č. 326/1999 Sb. § 2 a § 17 zák. č. 300/2008 Sb. Informace OVS MV č. 12/2017, 16/2017 a 23/2017
	MÚ, který vede knihu partnerství osvojenec Bez zbytečného odkladu	Zasláním oznámení • prostřednictvím DS, nebo • poštou, odevzdal-li osvojenec matričnímu úřadu originál MD¹⁾	§ 83 ZOM § 2 a § 17 zák. č. 300/2008 Sb.

¹⁾ Odevzdal-li osvojenec MÚ, v jehož knize narození je zápis narození proveden, originál dokladu o partnerství, bude tento zaslán MÚ, který vede knihu partnerství, k založení do sbírky listin. MÚ, který vede knihu partnerství, zajistí na základě oznámení provedení dodatečného záznamu do MK, vydání nového dokladu o partnerství a jeho předání osvojení.

b) Doporučená formulace textu dodatečného záznamu do MK

o kniha narození

„Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ... byl zde zapsaný muž jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 848 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojiteli jsou ... nar. ... v ..., rodné číslo ... , trvale bytem ... , státní občanství ... a ... nar. ... v ..., rodné číslo ... , trvale bytem ... , státní občanství ... . Osvojitelé se nezapisují namísto rodičů

osvojenec. Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojenec podle § 851 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojenec užívá od ... příjmení v podobě ... ..“

○ **kniha partnerství**

„Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ... byl zde zapsaný partner ... jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 848 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojenec podle § 851 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojenec užívá od ... příjmení v podobě ... ..“

c) Doporučená formulace textu poznámky v rodném listu, kterým se plní oznamovací povinnost vůči ŘSCP

„Zde zapsaný ... užívá od ... příjmení v podobě ... ..“

d) Podoba matričních dokladů

- **rodný list** → shodně jako v bodě **B - 2 - d)**

- **doklad o registrovaném partnerství**

- osvojenec Jan Novák, biol. rodiče František Novák, Olga Nováková, osvojitel Václav Starý

Doklad o registrovaném partnerství

Jméno (a) a příjmení, popř. rodná příjmení	Jan Novák	Petr Svoboda
Jméno (a) příjmení, popř. rodná příjmení rodičů	František Novák Olga Nováková, roz. Malá	Petr Svoboda Alice Svobodová, roz. Holá
Poznámka <i>Zde zapsaný partner ... užívá od ... příjmení v podobě ... .. .</i> <i>(tato poznámka vždy)</i> <i>Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyt právní moci dne ... byl zde zapsaný partner ... jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 848 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojence.</i> <i>(tato, příp. obdobná poznámka o osvojení pouze na žádost)</i>		

7. Rozvedený osvojenec, u kterého NEDOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ

Matriční úřady budou postupovat obdobně jako v situaci B - 1 (*Svobodný osvojenec, u kterého nedošlo k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ*). Oznamovací povinnost vůči matričnímu úřadu, který vede knihu manželství osvojence, **nebude plněna**, neboť se v případě osvojení zletilého (manžela) podle § 848 OZ, který nepřipojuje příjmení osvojitele, nejedná o matriční skutečnost, kterou se mění nebo doplňuje zápis v matriční knize manželství.

8. Rozvedený osvojenec, u kterého DOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ

a) Oznamovací povinnost

	Kdo oznamuje	Komu je oznamováno a v jaké lhůtě	Jakým způsobem je oznamováno	Právní předpis/metodický pokyn
ROZVEDENÝ OSVOJENEC (připojuje příjmení osvojitele)	MÚ, v jehož knize narození je zápis narození proveden	AISEO (je-li osvojenec SO ČR) Bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o vzniku nebo změně skutečnosti související se zapsaným údajem dozví (tj. do 3 prac. dnů od provedení zápisu do MK)	Prostřednictvím formuláře CzechPOINT „Zápis změny jména/jmen a příjmení do AISEO“ (zapisuje se pouze „změna“ příjmení, nikoliv osvojení)	§ 3, § 4a a § 7 zák. č. 133/2000 Sb.
		OSČ MV (je-li osvojenec SO ČR) Bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o vzniku nebo změně skutečnosti související se zapsaným údajem dozví (tj. do 3 prac. dnů od provedení zápisu do MK)	Zasláním písemného oznámení spolu s doslovným výpisem z knihy narození (příp. s novým RL s přísl. poznámkou)	§ 3 odst. 3 písm. p) zák. č. 133/2000 Sb.

	ŘSCP (je-li osvojenec cizincem) Bez zbytečného odkladu	Kopie rodného listu se zasílá ve formátu PDF do DS Ředitelství služby cizinecké policie: ybnqdw9 (výhradně) - do rubriky „Věc“ se uvede text „Matrika“ (oznamuje se výhradně pro účely zápisu změny příjmení do AISC, osvojení se do AISC v tomto případě nezavádí)	§ 158b zák. č. 326/1999 Sb. § 2 a § 17 zák. č. 300/2008 Sb. Informace OVS MV č. 12/2017, 16/2017 a 23/2017
	MÚ, který vede knihu manželství osvojence Bez zbytečného odkladu	Zasláním oznámení • prostřednictvím DS, nebo • poštou, odevzdal-li osvojenec matričnímu úřadu originál MD¹⁾	§ 83 ZOM § 2 a § 17 zák. č. 300/2008 Sb.

¹⁾ Odevzdal-li osvojenec MÚ, v jehož knize narození je zápis narození proveden, originál oddacího listu, bude tento zaslán MÚ, který vede knihu manželství, k založení do sbírky listin. MÚ, který vede knihu manželství, zajistí na základě oznámení provedení dodatečného záznamu do MK, vydání nového oddacího listu a jeho předání osvojenci.

b) Doporučená formulace textu dodatečného záznamu do MK

- **knihy narození** → shodně jako v bodě B - 2 - b)

○ **kniha manželství**

„Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ... byl zde zapsaný muž jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 848 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojence podle § 851 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojenec užívá od ... příjmení v podobě ... ..“

c) Doporučená formulace textu poznámky v rodném listu, kterým se plní oznamovací povinnost vůči ŘSCP

„Zde zapsaný muž užívá od ... příjmení v podobě ... ..“

d) Podoba matričních dokladů

- **rodný list** → shodná jako v bodě **B - 2 - d)**

- **oddací list**

- osvojenec Jan Novák, biol. rodiče František Novák, Olga Nováková, osvojitel Václav Starý

Oddací list

Jméno (a) a příjmení, popř. rodná příjmení	Jan Novák	Ivana Veselá
Jméno (a) příjmení, popř. rodná příjmení rodičů	František Novák Olga Nováková, roz. Malá	Ivan Veselý Jitka Veselá, roz. Dvořáková
Dohoda o příjmení muž: Novák žena: Nováková děti: Novák - Nováková		
Poznámka <i>(zde poznámka o rozvodu manželství)</i> <i>Zde zapsaný muž užívá od ... příjmení v podobě ... .. .</i> <i>(tato poznámka vždy)</i> <i>Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ... byl zde zapsaný muž jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 848 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojence.</i> <i>(tato, příp. obdobná poznámka o osvojení pouze na žádost)</i>		

9. Osvojenec, jehož reg. partnerství bylo zrušeno, a u kterého NEDOŠLO k připojení příjmení osvojitel podle § 851 OZ

Matriční úřady budou postupovat obdobně jako v situaci B - 1 (*Svobodný osvojenec, u kterého nedošlo k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ*). Oznamovací povinnost vůči matričnímu úřadu, který vede knihu partnerství, **nebude plněna**, neboť se v případě osvojení zletilého (partnera) podle § 848 OZ, který nepřipojuje příjmení osvojitele, nejedná o matriční skutečnost, kterou se mění nebo doplňuje zápis v matriční knize partnerství.

10. Osvojenec, jehož reg. partnerství bylo zrušeno, a u kterého DOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ

a) Oznamovací povinnost

	Kdo oznamuje	Komu je oznamováno a v jaké lhůtě	Jakým způsobem je oznamováno	Právní předpis/metodický pokyn
OSVOJENEC, JEHOŽ REG. PARTNERSTVÍ BYLO ZRUŠENO (připojuje příjmení osvojitele)	MÚ, v jehož knize narození je zápis narození proveden	AISEO (je-li osvojenec SO ČR) Bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o vzniku nebo změně skutečnosti související se zapsaným údajem dozví (tj. do 3 prac. dnů od provedení zápisu do MK)	Prostřednictvím formuláře CzechPOINT „Zápis změny jména/jmen a příjmení do AISEO“ (zapisuje se pouze „změna“ příjmení, nikoliv osvojení)	§ 3, § 4a a § 7 zák. č. 133/2000 Sb.
		OSČ MV (je-li osvojenec SO ČR) Bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o vzniku nebo změně skutečnosti související se zapsaným údajem dozví (tj. do 3 prac. dnů od provedení zápisu do MK)	Zasláním písemného oznámení spolu s doslovným výpisem z knihy narození (příp. s novým RL s přísl. poznámkou)	§ 3 odst. 3 písm. p) zák. č. 133/2000 Sb.
		ŘSCP (je-li osvojenec cizincem) Bez zbytečného odkladu	Kopie rodného listu se zasílá ve formátu PDF do DS Ředitelství služby cizinecké policie: ybnqdw9 (výhradně) - do rubriky „Věc“ se uvede text „Matrika“ (oznamuje se výhradně pro účely zápisu změny příjmení)	§ 158b zák. č. 326/1999 Sb. § 2 a § 17 zák. č. 300/2008 Sb. Informace OVS MV č. 12/2017, 16/2017 a 23/2017

			do AISC, osvojení se do AISC v tomto případě nezavádí)	
		MÚ, který vede knihu partnerství osvojenec Bez zbytečného odkladu	Zasláním oznámení • prostřednictvím DS, nebo • poštou, odevzdal-li osvojenec matričnímu úřadu originál MD¹⁾	§ 83 ZOM § 2 a § 17 zák. č. 300/2008 Sb.

¹⁾ Odevzdal-li osvojenec MÚ, v jehož knize narození je zápis narození proveden, originál dokladu o partnerství, bude tento zaslán MÚ, který vede knihu partnerství, k založení do sbírky listin. MÚ, který vede knihu partnerství, zajistí na základě oznámení provedení dodatečného záznamu do MK, vydání nového dokladu o partnerství a jeho předání osvojení.

b) Doporučená formulace textu dodatečného záznamu do MK

○ **knihy narození**

„Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ... byl zde zapsaný muž jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 848 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojiteli jsou ... nar. ... v ..., rodné číslo ... , trvale bytem ... , státní občanství ... a ... nar. ... v ..., rodné číslo ... , trvale bytem ... , státní občanství ... . Osvojitelé se nezapisují namísto rodičů osvojenec. Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojenec podle § 851 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojenec užívá od ... příjmení v podobě ... ..“

○ **knihy partnerství**

„Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ... byl zde zapsaný partner ... jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 848 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojence podle § 851 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojenec užívá od ... příjmení v podobě ... ..“

c) Doporučená formulace textu poznámky v rodném listu, kterým se plní oznamovací povinnost ŘSCP

„Zde zapsaný partner ... užívá od ... příjmení v podobě ... ..“

d) Podoba matričních dokladů

- **rodný list** → shodně jako v bodě **B - 2 - d)**

- **doklad o registrovaném partnerství**

- osvojenec Jan Novák, biol. rodiče František Novák, Olga Nováková, osvojitel Václav Starý

Doklad o registrovaném partnerství

Jméno (a) a příjmení,	Jan	Petr

popř. rodná příjmení	Novák	Svoboda
Jméno (a) příjmení, popř. rodná příjmení rodičů	František Novák Olga Nováková, roz. Malá	Petr Svoboda Alice Svobodová, roz. Holá
Poznámka (zde poznámka o zrušení partnerství) Zde zapsaný partner ... užívá od ... příjmení v podobě ... .. . (tato poznámka vždy) Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ... byl zde zapsaný partner ... jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 848 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojence. (tato, příp. obdobná poznámka o osvojení pouze na žádost)		

11. Vdovec / pozůstalý partner, u kterého NEDOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ

Matriční úřady budou postupovat obdobně jako v situaci B - 1 (*Svobodný osvojenec, u kterého nedošlo k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ*). Oznamovací povinnost vůči matričnímu úřadu, který vede knihu úmrtí manžela/partnera, **nebude plněna**, neboť se v případě osvojení zletilého (pozůstalého manžela/partnera) podle § 848 OZ, který nepřipojuje příjmení osvojitele, nejedná o matriční skutečnost, kterou se mění nebo doplňuje zápis v matriční knize úmrtí.

12. Vdovec / pozůstalý partner, u kterého DOŠLO k připojení příjmení osvojitele podle § 851 OZ

a) Oznamovací povinnost

	Kdo oznamuje	Komu je oznamováno a v jaké lhůtě	Jakým způsobem je oznamováno	Právní předpis/metodický pokyn
OSVOJENEC JE VDOVEC / VDOVA / POZŮSTALÝ PARTNER / POZŮSTALÁ PARTNERKA (<u>připojuje</u> příjmení osvojitele)	MÚ, v jehož knize narození je zápis narození proveden	AISEO (je-li osvojenec SO ČR) Bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o vzniku nebo změně skutečnosti související se zapsaným údajem dozví (tj. do 3 prac. dnů od provedení zápisu do MK)	Prostřednictvím formuláře CzechPOINT „Zápis změny jména/jmen a příjmení do AISEO“ (zapisuje se pouze „změna“ příjmení, nikoliv osvojení)	§ 3, § 4a a § 7 zák. č. 133/2000 Sb.
		OSČ MV (je-li osvojenec SO ČR) Bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o vzniku nebo změně skutečnosti související se zapsaným údajem dozví (tj. do 3 prac. dnů od provedení zápisu do MK)	Zasláním písemného oznámení spolu s doslovným výpisem z knihy narození (příp. s novým RL s přísl. poznámkou)	§ 3 odst. 3 písm. p) zák. č. 133/2000 Sb.

	ŘSCP (je-li osvojenec cizincem) Bez zbytečného odkladu	Kopie rodného listu se zasílá ve formátu PDF do DS Ředitelství služby cizinecké policie: ybndqw9 (výhradně) - do rubriky „Věc“ se uvede text „Matrika“ (oznamuje se výhradně pro účely zápisu změny příjmení do AISC, osvojení se do AISC v tomto případě nezavádí)	§ 158b zák. č. 326/1999 Sb. § 2 a § 17 zák. č. 300/2008 Sb. Informace OVS MV č. 12/2017, 16/2017 a 23/2017
	MÚ, který vede knihu úmrtí manžela/partnera osvojenec Bez zbytečného odkladu	Zasláním oznámení - prostřednictvím DS, nebo - poštou, odevzdal-li osvojenec matričnímu úřadu originál MD¹⁾	§ 83 ZOM § 2 a § 17 zák. č. 300/2008 Sb.

¹⁾ Odevzdal-li osvojenec MÚ, v jehož knize narození je zápis narození proveden, originál úmrtního listu manžela/partnera, bude tento zaslán MÚ, který vede knihu úmrtí, k založení do sbírky listin. MÚ, který vede knihu úmrtí, zajistí na základě oznámení provedení dodatečného záznamu do MK, vydání nového úmrtního listu a jeho předání osvojení.

b) Doporučená formulace textu dodatečného záznamu do MK

o kniha narození

„Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ... byl zde zapsaný muž jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 848 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojiteli jsou ... nar. ... v ..., rodné číslo ... , trvale bytem ... , státní občanství ... a ... nar. ... v ..., rodné číslo ... , trvale bytem ... , státní občanství ... . Osvojitelé se nezapisují namísto rodičů

osvojenec. Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojenec podle § 851 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojenec užívá od ... příjmení v podobě ... ..“

○ **kniha úmrtí**

„Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ... byl zde zapsaný pozůstalý manžel/partner ... jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 848 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojenec podle § 851 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojenec užívá od ... příjmení v podobě ... ..“

c) Doporučená formulace textu poznámky v rodném listu, kterým se plní oznamovací povinnost vůči ŘSCP

„Zde zapsaný pozůstalý manžel/partner ... užívá od ... příjmení v podobě ... ..“

d) Podoba matričních dokladů

- **rodný list** → shodně jako v bodě **B - 2 - d)**

- **úmrtní list**

- osvojenec Jan Novák (vdovec)

Úmrtní list

Jméno(a) a příjmení, popř. rodné příjmení	Alena Nováková, roz. Hamouzová
Manžel(ka)	Jan Novák
Poznámka <i>Zde zapsaný pozůstalý manžel užívá od ... příjmení v podobě ... .. .</i> (tato poznámka <u>vždy</u>) <i>Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ... byl zde zapsaný pozůstalý manžel jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 848 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojence.</i> (tato, příp. obdobná poznámka o osvojení <u>pouze na žádost</u>)	

C. OSVOJENÍ NEZLETILÉHO, KTERÉMU BYLA PŘIZNÁNA SVÉPRÁVNOST (§ 854 OZ)

Matriční úřady budou v případě osvojení nezletilého, kterému byla přiznána svéprávnost (§ 854 OZ), postupovat obdobně jako v případě osvojení zletilého, které je obdobou osvojení nezletilého (§ 847 OZ) – viz bod A této metodické příručky. Zápis do AISEO bude proveden stejným formulářem („*Zápis údajů o osvojení do AISEO*“) s tím, že matrikář vybere v oddílu „Údaje pro zápis do RPP“ v roletce „Zák. ustanovení“ ustanovení § 854 OZ (osvojení nezletilého, kterému byla přiznána svéprávnost).

Texty doporučených dodatečných záznamů do matričních knih a poznámek matričních dokladů, které jsou uvedeny v bodě A této příručky, lze při zápisu osvojení podle § 854 OZ použít obdobně s tím, že je nezbytné v těchto textech nahradit citaci ustanovení § 847 OZ citací ustanovení § 854 OZ.

OSVOJENEC, KTERÝ JE RODIČEM

Problematika osvojení zletilého, který je rodičem, byla do doby konání porady metodicky upravena v Informacích Ministerstva vnitra č. **5/2015** a **9/2015**. S přihlédnutím k požadavku zpřehlednění a ucelení této problematiky v jednom metodickém materiálu, se obě tyto Informace **ruší a v plném rozsahu nahrazují** tímto metodickým materiálem.

Osvojení má právní následky pro osvojence a jeho potomky, pokud se narodili později. Pro dříve narozené potomky osvojence má osvojení právní následky, jen když dali k osvojení souhlas (§ 852 OZ).

Jak vyplývá z důvodové zprávy k ustanovení § 852 OZ, není vyloučeno, že osvojovaný bude mít potomky, a to popřípadě i zletilé nebo žijící v manželství. Pro tyto případy nelze převzít právní pravidlo o osvojování nezletilého, který je již rodičem, kdy se účinky osvojení vztahují i na jeho dítě bez dalšího. Proto se v ustanovení § 852 OZ stanoví, že osvojení zletilého má účinky jen vůči těm jeho potomkům, kteří se narodí později; jsou-li tu potomci narození dříve, vyžaduje se jejich souhlas, jinak osvojení jejich rodiče vůči nim účinky mít nebude.

Osvojení zletilého má tedy účinky jen vůči těm potomkům osvojence, kteří se narodí později; jsou-li tu potomci narození dříve, vyžaduje se jejich souhlas, jinak osvojení jejich rodiče vůči nim účinky mít nebude. Za nezletilého potomka dává souhlas jeho zákonný zástupce/zástupci. U nezletilého staršího 12 let se připojí jeho souhlas, bez něhož osvojení rodiče nemá právní účinky a dodatečný záznam do knihy narození, v níž je zápis narození dítěte osvojence proveden, nelze provést.

Ustanovení § 852 OZ se použije jak pro osvojení zletilého podle ustanovení § 847 OZ (osvojení zletilého, které je obdobou osvojení nezletilého), tak podle ustanovení § 848 a násl. OZ, neboť (dle rubriky) se jedná o ustanovení společné. Tím představuje úpravu speciální k ustanovení § 847 odst. 3 OZ a vylučuje z obdobné aplikace ustanovení § 834 OZ.

Předpokládáme přitom, že skutečnost, zda osvojení rodiče má nebo nemá pro jeho dítě právní následky (tj. skutečnost zda dítě dalo či nedalo s osvojením souhlas) bude uvedena v rozsudku o osvojení. Pakliže ne, je třeba se obrátit na příslušný soud s žádostí o doplnění.

A. OSVOJENÍ ZLETILÉHO, KTERÉ JE OBDOBOU OSVOJENÍ NEZLETILÉHO (§ 847 OZ)

1. Dítě osvojenice narozené PO osvojení svého zletilého rodiče

Pokud se dítě narodilo po osvojení svého zletilého rodiče, znamená to, že rozhodnutí soudu o osvojení muselo být pravomocné již v okamžiku narození dítěte. Po osvojení již byly provedeny příslušné dodatečné záznamy do matričních knih osvojenice a osvojení byly vydány nové matriční doklady, které tento předložil k zápisu narození svého dítěte. Zápis narození dítěte je tak proveden již v souladu s nově vydanými matričními doklady jeho osvojeného rodiče.

Matriční úřad, v jehož knize narození je narození osvojenice zapsáno, tak v tomto případě nebude (ve většině případů ani fakticky nemůže) plnit oznamovací povinnost vůči matričnímu úřadu, který vede knihu narození dítěte osvojenice.

Osvojení bude mít pro toto dítě právní následky (srov. § 852 OZ).

2. Dítě osvojenice narozené PŘED osvojením svého zletilého rodiče, které NEDALO SOUHLAS s osvojením

Pro toto dítě nemá osvojení jeho rodiče právní následky (§ 852 OZ), neboť nedalo k osvojení souhlas.

Matriční úřad, který vede knihu narození osvojenice, nebude v tomto případě plnit oznamovací povinnost vůči matričnímu úřadu, v jehož knize narození je narození dítěte osvojenice zapsáno.

Případná změna příjmení rodiče dítěte v souvislosti s osvojením (tj. připojení osvojitelova příjmení k příjmení osvojenice) se do knihy narození tohoto dítěte promítne pouze na žádost.

3. Dítě osvojenice narozené PŘED osvojením svého zletilého rodiče, které DALO SOUHLAS s osvojením

Pro toto dítě má osvojení jeho rodiče právní následky (§ 852 OZ), neboť dalo k osvojení souhlas.

Matriční úřad, který vede knihu narození osvojenice, splní oznamovací povinnost vůči matričnímu úřadu, který vede knihu narození dítěte osvojenice. Matriční úřad, který vede knihu narození dítěte osvojenice, poté provede dodatečný záznam do matriční knihy narození a dítěti vydá nový rodný list.

a) Oznamovací povinnost

Osvojenec	Dítě osvojení	Kdo oznamuje	Komu je oznamováno a v jaké lhůtě	Jakým způsobem je oznamováno	Právní předpis/metodický pokyn
Jan Novák * 1970 PM rozsudku o osvojení 1. 10. 2015	Anna * 2002 (narozena před PM rozsudku o osvojení, k osvojení <u>dala souhlas</u>)	MÚ, který vede knihu narození osvojení	MÚ, který vede knihu narození dítěte Bez zbytečného odkladu	Zasláním oznámení - prostřednictvím DS, nebo - poštou, odevzdal-li osvojenec matričnímu úřadu originál MD¹⁾	§ 83 ZOM § 2 a § 17 zák. č. 300/2008 Sb.

¹⁾ Odevzdal-li osvojenec MÚ, v jehož knize narození je zápis narození proveden, originál RL dítěte (a do poznámky RL požaduje uvést poznámku o osvojení), bude tento zaslán MÚ, který vede knihu narození dítěte, k založení do sbírky listin. MÚ, který vede knihu narození dítěte, zajistí na základě oznámení provedení dodatečného záznamu do MK, vydání nového rodného listu a jeho předání.

b) Doporučená formulace textu dodatečného záznamu do knihy narození dítěte

- o **osvojenec nepřipojil příjmení osvojitele (Novák)**

„Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ..., byl otec zde zapsaného dítěte jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 847 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojení má právní následky pro zde zapsané dítě.“

Poznámka:

Údaje o osvojitelích otce dítěte se do knihy narození tohoto dítěte zapíše pouze tehdy, jsou-li v této matriční knize zapsány původní údaje o rodičích otce dítěte (tj. obsahuje-li matriční kniha příslušné rubriky).

- **osvojenec připojil příjmení osvojitele (Novák Starý)**

„Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ..., byl otec zde zapsaného dítěte jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 847 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojenice. Otec dítěte užívá od ... příjmení v podobě Novák Starý. Na příjmení dítěte se tato změna příjmení nevztahuje. Osvojení má právní následky pro zde zapsané dítě.“

Poznámka:

Údaje o osvojitelích otce dítěte se do knihy narození tohoto dítěte zapíše pouze tehdy, jsou-li v této matriční knize zapsány původní údaje o rodičích otce dítěte (tj. obsahuje-li matriční kniha příslušné rubriky).

c) Podoba rodného listu dítěte

- **osvojenec nepřipojil příjmení osvojitele (Novák)**

Rodný list

Jméno, popř. jména	Anna
Příjmení	Nováková
Otec	Jan Novák
Matka	Ivana Nováková, roz. Veselá
Poznámka	<i>Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ..., byl otec zde zapsaného dítěte jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 847 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojení má právní následky pro zde zapsané dítě. (tato, příp. obdobná poznámka o osvojení <u>pouze na žádost</u>)</i>

- osvojenec připojil příjmení osvojitele (Novák Starý)

Rodný list

Jméno, popř. jména	Anna
Příjmení	Nováková
Otec	Jan Novák Starý, roz. Novák
Matka	Ivana Nováková, roz. Veselá
Poznámka	
<i>Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ..., byl otec zde zapsaného dítěte jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 847 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojence. Osvojenec užívá od ... příjmení v podobě Novák Starý. Osvojení má právní následky pro zde zapsané dítě.</i> (tato, příp. obdobná poznámka o osvojení <u>pouze na žádost</u>)	

B. OSVOJENÍ ZLETILÉHO, KTERÉ NENÍ OBDOBOU OSVOJENÍ NEZLETILÉHO (§ 848 OZ)

1. Dítě osvojenice narozené PO osvojení svého zletilého rodiče

Pokud se dítě narodilo po osvojení svého zletilého rodiče, znamená to, že rozhodnutí soudu o osvojení muselo být pravomocné již v okamžiku narození dítěte. Po osvojení již byly provedeny příslušné dodatečné záznamy do matričních knih osvojenice a osvojeci byly vydány nové matriční doklady, které tento předložil k zápisu narození svého dítěte. Zápis narození dítěte je tak proveden již v souladu s nově vydanými matričními doklady jeho osvojeného rodiče.

Matriční úřad, v jehož knize narození je narození osvojenice zapsáno, tak v tomto případě nebude (ve většině případů ani fakticky nemůže) plnit oznamovací povinnost vůči matričnímu úřadu, který vede knihu narození dítěte osvojenice.

Osvojení bude mít pro toto dítě právní následky (srov. § 852 OZ).

2. Dítě osvojenice narozené PŘED osvojením svého zletilého rodiče, které NEDALO SOUHLAS s osvojením

Pro toto dítě nemá osvojení jeho rodiče právní následky (§ 852 OZ), neboť nedalo k osvojení souhlas.

Matriční úřad, který vede knihu narození osvojenice, nebude v tomto případě plnit oznamovací povinnost vůči matričnímu úřadu, v jehož knize narození je narození dítěte osvojenice zapsáno.

Případná změna příjmení rodiče dítěte v souvislosti s osvojením (tj. připojení osvojitelova příjmení k příjmení osvojenice) se do knihy narození tohoto dítěte promítne pouze na žádost.

3. Dítě osvojenice narozené PŘED osvojením svého zletilého rodiče, které DALO SOUHLAS s osvojením

Pro toto dítě má osvojení jeho rodiče právní následky (§ 852 OZ), neboť dalo k osvojení souhlas.

Matriční úřad, který vede knihu narození osvojenice, splní oznamovací povinnost vůči matričnímu úřadu, který vede knihu narození dítěte osvojenice. Matriční úřad, který vede knihu narození dítěte osvojenice, poté provede dodatečný záznam do matriční knihy narození a dítěti vydá nový rodný list.

a) Oznamovací povinnost

Osvojenec	Dítě osvojení	Kdo oznamuje	Komu je oznamováno a v jaké lhůtě	Jakým způsobem je oznamováno	Právní předpis/metodický pokyn
Jan Novák * 1970 PM rozsudku o osvojení 1. 10. 2015	Anna * 2002 (narozena před PM rozsudku o osvojení, k osvojení <u>dala souhlas</u>)	MÚ, který vede knihu narození osvojení	MÚ, který vede knihu narození dítěte Bez zbytečného odkladu	Zasláním oznámení - prostřednictvím DS, nebo - poštou, odevzdal-li osvojenec matričnímu úřadu originál MD¹⁾	§ 83 ZOM § 2 a § 17 zák. č. 300/2008 Sb.

¹⁾ Odevzdal-li osvojenec MÚ, v jehož knize narození je zápis narození proveden, originál RL dítěte (a do poznámky RL požaduje uvést poznámku o osvojení), bude tento zaslán MÚ, který vede knihu narození dítěte, k založení do sbírky listin. MÚ, který vede knihu narození dítěte, zajistí na základě oznámení provedení dodatečného záznamu do MK, vydání nového rodného listu a jeho předání.

b) Doporučená formulace textu dodatečného záznamu do knihy narození dítěte

- o **osvojenec nepřipojil příjmení osvojitele (Novák)**

„Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ..., byl otec zde zapsaného dítěte jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 848 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojení má právní následky pro zde zapsané dítě.“

- o **osvojenec připojil příjmení osvojitele (Novák Starý)**

„Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ..., byl otec zde zapsaného dítěte jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 848 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojení. Otec dítěte užívá od ... příjmení v podobě Novák Starý. Na příjmení dítěte se tato změna příjmení nevztahuje. Osvojení má právní následky pro zde zapsané dítě.“

c) Podoba rodného listu dítěte

- osvojenec nepřipojil příjmení osvojitele (Novák)

Rodný list

Jméno, popř. jména	Anna
Příjmení	Nováková
Otec	Jan Novák
Matka	Ivana Nováková, roz. Veselá
Poznámka	<i>Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ..., byl otec zde zapsaného dítěte jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 848 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Osvojení má právní následky pro zde zapsané dítě. (tato, příp. obdobná poznámka o osvojení <u>pouze na žádost</u>)</i>

- osvojenec připojil příjmení osvojitele (Novák Starý)

Rodný list

Jméno, popř. jména	Anna
Příjmení	Nováková
Otec	Jan Novák Starý, roz. Novák
Matka	Ivana Nováková, roz. Veselá
Poznámka	
<i>Rozsudkem Okresního soudu v ... č.j. ... ze dne ..., který nabyl právní moci dne ..., byl otec zde zapsaného dítěte jako zletilý osvojen. O osvojení bylo rozhodnuto podle § 848 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Současně bylo rozhodnuto o připojení příjmení osvojitelů/le k příjmení osvojence. Osvojenec užívá od ... příjmení v podobě Novák Starý. Osvojení má právní následky pro zde zapsané dítě.</i> (tato, příp. obdobná poznámka o osvojení <u>pouze na žádost</u>)	

C. OSVOJENÍ NEZLETILÉHO, KTERÉMU BYLA PŘIZNÁNA SVÉPRÁVNOST (§ 854 OZ)

Matriční úřady budou v případě osvojení nezletilého, kterému byla přiznána svéprávnost (§ 854 OZ), a který je rodičem, postupovat obdobně jako v případě osvojení zletilého, které je obdobou osvojení nezletilého (§ 847 OZ).

V textech doporučených dodatečných záznamů do matričních knih a poznámek matričních dokladů, je nezbytné nahradit citaci ustanovení § 847 OZ ustanovením § 854 OZ.

PŘIPOJENÍ PŘÍJMENÍ OSVOJITELE K PŘÍJMENÍ ZLETILÉHO OSVOJENCE

Osvojení zletilého nemá vliv na jeho příjmení (§ 851 odst. 1 OZ).

Souhlasí-li s tím osvojitel, může osvojenec připojit osvojitelovo příjmení k svému příjmení; trvá-li manželství osvojitele a mají-li manželé společné příjmení, vyžaduje se souhlas druhého manžela (§ 851 odst. 2 OZ)

Trvá-li manželství osvojenec a mají-li manželé společné příjmení, může osvojenec připojit osvojitelovo příjmení k svému příjmení jen se souhlasem svého manžela (§ 851 odst. 3 OZ)

Ministerstvo vnitra se problematikou připojení příjmení osvojitele k příjmení zletilého osvojenec v minulosti zabývalo, v uvedené věci byla též opakovaně vyžádána stanoviska Ministerstva spravedlnosti, které je gestorem OZ.

Ze závěrů, které byly v této souvislosti přijaty, a které se opírají o platnou právní úpravu, vyplývá, že o připojení osvojitelova příjmení k příjmení osvojenec musí vždy rozhodnout soud v rámci řízení o osvojení. Jakékoliv dodatečné prohlášení o připojení příjmení před matričním úřadem není dle současné právní úpravy možné (pro učinění takového prohlášení není aktivní legitimace v zákoně o matrikách ani v jiném právním předpisu). Matriční úřad tedy není oprávněn takové prohlášení přijmout a zapsat do matriční knihy.

Do doby nabytí účinnosti novely zákona o matrikách v této věci tak bude i nadále platit, že o připojení osvojitelova příjmení k příjmení zletilého osvojenec musí být rozhodnuto soudem v rozsudku o osvojení. Pokud tak rozhodnuto nebude, v souladu s § 851 odst. 1 OZ platí, že osvojení zletilého nemá vliv na jeho příjmení, přičemž jakékoliv dodatečné prohlášení o připojení příjmení před matričním úřadem není možné.

OSVOJENÍ ZLETILÉHO V CIZINĚ

Obecně platí, že pokud je alespoň jeden z účastníků řízení o osvojení (osvojitelé, některý z osvojitelů nebo osvojenec) státním občanem České republiky, je ve smyslu § 63 odst. 1 ve spojení s § 16 odst. 2 zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „ZMPS“), nezbytné, aby cizí rozhodnutí bylo nejprve uznáno českým soudem ve zvláštním uznávacím řízení, a teprve na základě pravomocného rozsudku českého soudu o uznání lze provést zápis osvojení do matriční knihy matričním úřadem (odlišný režim stanoví některé mezinárodní smlouvy, jejichž pravidla je třeba použít přednostně před ZMPS).

Podle § 63 odst. 1 ZMPS se v případě, kdy je některý z osvojitelů či osvojenec státním občanem ČR, cizí rozhodnutí o osvojení zletilého uznávají, pokud jsou splněny následující podmínky:

- a) osvojení se nepřičí veřejnému pořádku,
- b) není v daném případě založena výlučná pravomoc českých soudů a
- c) osvojení by bylo přípustné i podle hmotněprávních ustanovení českého práva.

Samotná procesní stránka uznání cizozemského rozhodnutí o osvojení je pak upravena v § 16 odst. 2 ZMPS. Zde se rozlišují dvě situace:

1. k uznání cizího rozhodnutí o osvojení dochází na základě rozhodnutí českého soudu, nebo
2. k uznání cizího rozhodnutí o osvojení dochází bez dalšího řízení.

K bodu 1:

Situace, kdy k uznání cizího rozhodnutí o osvojení zletilého dojde na základě rozhodnutí českého soudu, bude v praxi nejčastější. Tento postup se uplatní vždy, ledaže by ve vztahu ke konkrétnímu státu existovala odlišná úprava v dvoustranné smlouvě o právní pomoci, která by stanovila, že se taková rozhodnutí uznávají bez dalšího řízení.

V této souvislosti Ministerstvo spravedlnosti uvedlo, že dosavadní soudní praxe v řízeních o uznávání rozhodnutí o osvojení je spíše taková, že k uznání dochází prostým soudním výrokem bez bližší specifikace typu osvojení zletilého dle rozlišení v českém OZ. Ministerstvo spravedlnosti přislíbilo, že se v této věci pokusí se soudy projednat, aby do budoucna formulovaly výroky rozhodnutí o uznání způsobem, který vyjde vstříc potřebám zápisu osvojení do matričních knih v ČR.

K bodu 2:

V praxi k těmto situacím bude docházet spíše výjimečně a pouze tehdy, pokud dvoustranná smlouva o právní pomoci nebude vyžadovat uznávací řízení před soudem. V takových případech bude splnění podmínek uvedených v § 63 odst. 1 ZMPS přezkoumávat sám matriční úřad. Ten rovněž posoudí, o jaký druh osvojení zletilého z hlediska úpravy v OZ se jedná.

Nicméně i v případech, kdy se o uznání osvojení nevede zvláštní řízení, ZMPS umožňuje, aby o uznání rozhodl ve zvláštním řízení příslušný okresní soud, a to na návrh osoby, která má na věci právní zájem. Bylo by vhodné, aby příslušný matriční úřad o této možnosti informoval účastníky řízení.

Uznání cizozemského rozsudku ve zvláštním uznávacím řízení **JE** třeba

Jedná-li se o cizí rozhodnutí, které musí být uznáno českým soudem ve zvláštním uznávacím řízení, a cizí soud rozhodne v rámci rozhodnutí o osvojení zletilého i o změně příjmení, resp. jména a příjmení osvojence, platí, že český soud uznává ve zvláštním uznávacím řízení cizozemské rozhodnutí včetně té části, která mění jméno a příjmení osvojence. Pokud příslušný soud na území České republiky uzná cizozemské rozhodnutí o osvojení, které obsahuje zároveň rozhodnutí o změně jména/jmen či příjmení, matriční úřad zapíše do příslušné matriční knihy toto jméno/jména či příjmení osvojence bez dalšího.

Uznání cizozemského rozsudku ve zvláštním uznávacím řízení **NENÍ** třeba

Jedná-li se o cizí rozhodnutí, které nemusí být uznáno českým soudem ve zvláštním uznávacím řízení, a cizí soud rozhodne v rámci rozhodnutí o osvojení zletilého též o změně příjmení, resp. jména a příjmení osvojence, matriční úřad zapíše do příslušné matriční knihy toto jméno/jména či příjmení osvojence bez dalšího.

RODNÉ ČÍSLO ZLETILÉHO OSVOJENCE

Dnem 1. 1. 2016 nabyl účinnosti zákon č. 318/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

S účinností od 1. 1. 2016 se tak

- změna rodného čísla provede v případě, kdy došlo k osvojení *nezletilé* fyzické osoby (§ 17 odst. 2 písm. c) zákona o evidenci obyvatel);
- změna rodného čísla neprovede u osvojení zletilé fyzické osoby a u osvojení nezletilé fyzické osoby, jestliže se u téhož osvojence a týchž osvojitelů mění stupeň osvojení (§ 17 odst. 3 zákona o evidenci obyvatel).

V případě osvojení zletilého, které je i není obdobou osvojení nezletilého a osvojení nezletilého, kterému byla přiznána svéprávnost, nebude osvojení měněno rodné číslo.

POUŽITÉ ZKRATKY

- AISC – agendový informační systém cizinců
- AISEO – agendový informační systém evidence obyvatel
- ČR – Česká republika
- DS – datová schránka
- IVS – Institut pro veřejnou správu
- MD – matriční doklad
- MK – matriční kniha
- MÚ – matriční úřad
- MV – Ministerstvo vnitra
- OZ – zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- OSČ – odbor správních činností
- OVS – odbor všeobecné správy
- PM – právní moc
- RČ – rodné číslo
- RL – rodný list
- ŘSCP – Ředitelství služby cizinecké policie
- SO – státní občan
- ZMPS – zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, ve znění pozdějších předpisů
- ZOM – zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- ZŘS – zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů

PRÁVNÍ PŘEDPISY

- zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů

METODIKA MINISTERSTVA VNITRA

- Informace OVS MV č. **12/2017, 16/2017 a 23/2017** (oznamovací povinnost vůči Ředitelství služby cizinecké policie)
- Zápis z pracovní porady krajských úřadů, magistrátu měst Brna, Ostravy a Plzně a Magistrátu hlavního města Prahy, konané ve dnech 1. a 2. 10. 2015 v IVS v Benešově, rozeslaný všem zúčastněným pod č. j. MV-17888-64/VS-2015 dne 14. dubna 2016 (**Zápis 2015**) – bod **28**
- **ZRUŠENY** - Informace OVS MV č. **5/2015 a 9/2015** (osvojení zletilého, který je rodičem)